

SAFE MAGASINET⁰²

Medlemsblad for sammenslutningen av fagorganiserte i energisektoren. **Nr 2 Desember 2005**

**SAFE ønsker alle en riktig god
jul og et godt nytt år!**

Et rettferdig arbeidsliv

Innhold

- 3 Leder 5 Sikkerhet på vide vanke 14 Historisk kongress 7 80 millioner i Snorre bot
10 Lav straff for Snorre 12 Ydmykhet og taktikk 14 Avslørende arbeidsmiljø 18 Et år etter Snorre 21 Matskatten
23 Kurs + sykemelding 25 Løftet 80 kilos dukke 29 Tanker i juletiden 31 Vellykket kongress 37 Temadag
44 Nedleggelse av Norferm 45 Hvor energien foredles 54 Juridisk hjørne 55 Kryssord

Medlemsblad for sammenslutningen av fagorganiserte i enrgisektoren .

Ansvarlig redaktør Terje Nustad Redaktør Mette Møllerop. Telefon 51 84 39 09/95 73 57 10

Besøksadresse redaksjon Engelsminnegaten 24, Postadresse PB. 145, 4001 Stavanger. Telefon 51 84 39 00. Telefaks 51 84 39 40. E-post safe@safe.no

Layout og oppsett Melvær&Lien Idé-entreprenør Trykk Kai Hansen Trykkeri AS

UTGIVELSESPLAN Manusfrist /Utsendelse Nr. 1 10.03.2005 /10.04.2005 Nr. 2 10.06.2005 /10.07.2005 Nr. 3 10.08.2005 /10.09.2005 Nr. 4 10.11.2005 /10.12.2005

ANNONSEPRISER S/H 1/4 side kr. 2.200,- 1/2 side kr. 4.000,- Hel side kr. 6.000,- For farge annonser kommer et tillegg på kr. 700,- pr. farge

For annonsering ta kontakt med: SAFE på telefon 51 84 39 09/51 84 39 00. E-post mette@safe.no

Kai Hansen v/Torfinn Hansen på telefon 51 90 66 02. E-post torfinn@kai-hansen.no

Leder

Den første SAFE-kongressen er over og den valgte ledelsen benytter anledningen til å takke sine medlemmer for den tillit som er vist oss. Kongressen ble gjennomført på en eksemplarisk måte. Den var en positiv opplevelse for oss alle, og danner et godt grunnlag for utviklingen av en positiv SAFE-kultur.

Matskatt

Matskatten har blitt en stor sak på sokkelen. Først fremmet Bondevik II regjeringen et forslag om å innføre en fordelsbeskatning på 60 kroner for hver dag en oppholdt seg på en installasjon. Det måtte være en likhet mellom oss og de hotellansatte på land, ble det hevdet. Etter sterkt press i fra oljearbeiderne ble forslaget strøket i revidert statsbudsjett sommeren 2004. Da Bondevik fremla forslag til statsbudsjett for 2006, var forslaget på plass igjen. Før stortingsvalget i høst, hadde de såkalte rød-grønne partier gitt løfter til både sjøfolk og oljearbeidere om at de ikke støttet en beskatning av maten. Tusenvis av våre medlemmer stemte på disse partier med en visshet om at slike forslag ville bli forkastet i fremtiden. Det motsatte skjedde. Disse tre partiene utgjør en flertallsregjering og kan vedta det de måtte ønske. Finanskomiteen føyer nå til en merknad om at regjeringen må vurdere dette på ny. Med bakgrunn i dette, avblåste AP/LO den politiske aksjonen på norsk sokkel. Nå er budsjettet vedtatt og

matskatten et faktum fra 1. januar 2006. Det er grunn til å spørre: hvorfor skal disse tre partier mene noe annet om matskatten til sommeren enn det de gjør i dag?

Endelig fokus på oljeskade

Vi har alle lest serien i Dagbladet om

“Kongressen satte punktum for et spennende år, nå står nye utfordringer på tur!”

senskader i forbindelse med kjemiske produkter, olje og benzen. Det er skremmende lesning som viser hvor lite oljeselskapene er villig til å involvere seg i arbeidsmiljørelaterte saker, spesielt i et lengre helseperspektiv. Det til tross for en rekke advarsler i fra helsepersonell. Det er også for sent for en oljearbeider å gripe fatt i dette når en først er rammet. Vi har alle et ansvar, og så langt har det kun vært SAFE som har vært villig til å gripe fatt i ubehagelighetene. Helse- og sikkerhetspersonell opererer ikke som en fri og uavhengig instans. De har blitt for nært knyttet til ledelsen og blitt deres gisler. Oljearbeiderne ved sine verneombud har fått en stadig vanskeligere vei å gå, hvis de i det hele tatt orker. Situasjonen viser seg å være alvorlig. Det er samspillet mellom myndigheter, arbeidsgivere, arbeidstakere og deres organisasjoner som må taes på alvor. Vi ser klare paralleller til pionerdykkerne og deres vanskelige kamp, her er det mye lærdom.

E-drift

Vi er i ferd med å forlate et begivenhetsrikt år, OFS er en sagablott og vi har sammen med landansatte dannet en ny organisasjon under navnet SAFE. Et nytt år står for tur med en rekke utfordringer for oss som organisasjon. En viktig

utfordring vil være det noen kaller for det tredje effektiviseringsspranget, eller E-drift som det heter til daglig. Bak dette ”spranget” står bakmennene som manipulerer og forfører det politiske miljøet med store teknologiske nyvinninger. Mål og konsekvens er kostnadsbesparelser og overføring av store deler av oppgavene fra oljeselskapene til leverandørindustrien. Det er ingen automatikk i at vi selv skal utføre disse oppgavene, de kan like gjerne overføres til utlandet. Vi kan risikere å sitte igjen som en forskningsarena hvor staten betaler 78 prosent av utgiftene til oljeselskapene. Oljeindustrien vil sikkert vare i 100 år til, og da er det ikke bare din og min arbeidsplass som er satt på spill, men også våre barn og barnebarns arbeidsplasser. Her kreves det engasjement fra oss alle, det er sterke økonomiske krefter som trykker på.

Vi kan bli enda sterkere

Medlemsutviklingen er positiv og totalt er vi nå nærmere 6 000. Vi håper enda flere skal se nytten i å delta i et ansvarlig, partipolitisk uavhengig fellesskap, innenfor en bransje hvor vi alle har tilhørighet. Det er de kollektive løsninger og samholdet som gjør oss sterke. SAFE er nå en organisasjon av og for alle energiarbeidstakere, og husk, organisasjonen blir aldri bedre enn det medlemmene gjør den til. Gå ut og gjør oss sterkere!

SAFE vil med dette ønske våre lesere en riktig hyggelig jule- og nyttårshelg med både fysisk aktivitet og andre stimulerende utskeielser. Vi vil også sende en ekstra hilsen og tanke til alle dere som må gjøre en innsats for konge og fedreland i disse høytidsdager.

Terje Nustad
Leder

Sikkerhet på vide vanke

Tekst og foto: Mette Møllerop

God sikkerhet og forsvarlig arbeidsmiljø, også i forhold til helseskader, er dette glemte mål? Stadig oftere ser vi det trygge arbeidsmiljøet vike plassen til fordel for krav om enda større inntjening.

Den negative utviklingen skjer på flere fronter. Sikkerheten svikter både på hardware og software, for å bruke et begrep i tiden. Snorreulykken avslørte en gjennomgående svikt i Statoils planlegging, prosedyrer og vurderinger, og kun flaks gjorde at dette ikke ble Nordsjøens hittil største ulykke.

Liten oppmerksomhet på risikofaktorer
I november uttalte Petroleumstilsynet (Ptil) bekymring for at risikofaktorer som kan forårsake storulykker ikke får tilstrekkelig oppmerksomhet under planlegging og gjennomføring av

brønnintervensjoner. Ptil viste til en rapport fra SINTEF Teknologi og samfunn hvor systematisk gjennomgang av hendelser fra alle operatørselskap de siste årene hadde avdekket et potensial for storulykker:
- Vi mener at det ikke er en god nok balanse mellom oppmerksomheten på sikkerhetsrisiko knyttet til enkeltpersoner, og mer kompliserte forhold som kan føre til storulykker. Det sier fagleder for boring og brønnteknologi i Ptil, Stein A.Tonning. Sagt på en litt annen måte:
- Det er betydelig oppmerksomhet på enkeltstående saker som vedrører

personsikkerhet, og som er lette å kommunisere. Sjeldnere er mer komplekse faktorer som kan føre til de store ulykkene i fokus, framholder Tonning. Han håper at økt forståelse for storulykkespotensialet vil føre til ytterligere nedgang i antallet lekkasjer. - Målet må være at norsk sokkel er i fremste rekke med å redusere risikoen knyttet til hydrokarbonlekkasjer, understreker han. Observasjonen av hvilke saker som får oppmerksomhet er viktig også på andre områder. Ved kollegaprogram og diverse behavioristiske sikkerhetsopplegg forsøker oljeselskapene å fjerne fokus på manglende helhetlige sikkerhetsprogram og heller legge ansvaret for sikkerhet over på enkeltpersoner.

Et lang rekke hendelser og brudd
37 alvorlige hendelser, 287 brudd på sikkerhetsbarrier i løpet av de siste sju

80 millioner i Snorrebot

årene, det er Nordsjøens triste regnskap. I Petroleumstilsynet, Ptil, har leder for Snorre A-granskingen, Marit Brattbakk gått grundig til verks og kartlagt de alvorlige hendelsene og barrierebruddene gjennom de siste sju årene for å finne årsaker og årsakssammenhenger. Undersøkelsen har avdekket en gjennomgående svikt i ledelsen, særlig på toppnivå. Denne ledelsessvikten gjelder ikke bare Snorre A, hvor dette ble oppsummert som en av de viktigste faktorene som førte til utblåsingen. En finner svikt både i ledelse og sikkerhetssystemer hos de fleste operatører.

I tillegg til alle hendelsene kommer livbåtsaken, hvor ordtaket fra asken til ilden, virkelig fikk sin renessanse. Også denne gangen er det på sin plass å takke Vårherre for at ingen oljearbeidere ble nødt til å bruke båtene i forbindelse med evakuering.

Omfattende helseskader
Hvilke former for helseskader og alvorlige sykdommer oljearbeiderne er påført i løpet av norsk oljehistorie, ser en foreløpig bare konturene av. Dykkerne var blant de første på banen med dokumentasjon av omfattende helsesvikt og senskader. Skader i forbindelse med støy har vært kjent i lang tid, men har fått svært liten oppmerksomhet før nå i det siste. Muskel- og skjelettskader er heller ikke ukjent, det er heller ikke problemene i forbindelse med diverse skiftordninger og søvnproblematikk.

Varmt arbeid og overflatebehandling har forårsaket en lang rekke alvorlige skader. Den kjemiske eksponeringen har gitt ytre skader i form av hudsykdommer og invalidiserende allergiske reaksjoner, og omfattende skader på innvendige organer. Både i forbindelse med skroting, altså opphogging og fjerning av gamle plattformer og materiell og ombygging av installasjoner, er faren for eksponering av

giftige gasser svært stor.

I de siste ukene har Dagbladet hatt en rekke artikler om kreftfaren en utsettes for i omgang med olje og boreslam, og en rekke beretninger om enkeltmennesker har gjort stort inntrykk. Eksponering fra olje og giftige kjemikalier har med stor sannsynlighet foregått på de aller fleste installasjoner i Nordsjøen og den endelige regningen for dette, ligger nok et godt stykke fram i tid. Dette er toppen av et isfjell, mener oljearbeidere flest. De som allerede har fått påvist skader, snakker om kjemikaliene som har ødelagt livene deres og om frykten for å utvikle kreft. For svært mange oljearbeidere ble oljeeventyret i stedet et oljemareritt. På de følgende sider ser vi nærmere på de forskjellige sider ved sikkerhetspolitikken i Nordsjøen.

Tekst og foto: Mette Møllerop

God sikkerhet og forsvarlig arbeidsmiljø, også i forhold til helseskader, er dette glemte mål? Stadig oftere ser vi det trygge arbeidsmiljøet vike plassen til fordel for krav om enda større inntjening.

Boten ble på 80 millioner kroner. Etter en tenkepause godtok Statoil dommen. Ingen personer ble tiltalt selv om selskapet i følge statsadvokat Grønlien brøt flere av sikkerhetsforskriftene i Petroleumsloven. Både mangelfull forståelse for risikovurderinger og gjennomføring av disse er en del av kritikken fra statsadvokaten.

28. november 2004

- Vi opplever situasjonen som svært alvorlig, sa Tor Stian Holte, leder i Statoil-ansattes Forening, SaF, søndag kveld 28. november i 2004. På det tidspunktet var 180 oljearbeidere av et mannskap på totalt

216 evakuert fra Snorre B-plattformen til boreriggen Stena Don og andre nærliggende installasjoner.

29. november 2004

- Situasjonen er fortsatt alvorlig, selv om gasslekkasjen er stoppet opp, sa Terje Overvik, konserndirektør i UPN (Undersøkelse og produksjon Norge), på en pressekonferanse i Statoil mandag 29. november. - Gasslekkasjen skjedde under forberedelse til sidestegsboring da en var i ferd med å trekke ut et foringsrør. Brønnen var da stabilisert med tungt boreslam. Det ble registrert gass på plattformen og gass

strømmet fra reservoaret via en skade i foringsrør og videre opp til havbunnen og deretter til havoverflaten.

10. mars 2005: Omfattende varsel om pålegg etter Snorre A-hendelsen

Ved marginalt andre omstendigheter kunne gassutblåsingen på Snorre A ført til en storulykke med tap av mange liv. Vi konkluderer med at hendelsen ikke skyldes tilfældigheter, men gjennomgående svikt i Statoils planlegging, prosedyrer og vurderinger, sa direktør Magne Ognedal i Petroleumstilsynet (Ptil). Ptil, sa i en pressemelding torsdag 10. mars, at rapporten etter gassutblåsingen på Snorre A 28. og 29. november 2004, har avdekket 28 avvik fra regelverket og flere punkter med forbedringspotensial. I rapporten konkluderer Ptil med at alle avvikene ville vært fanget opp og korrigert,

Foto til venstre:
- Vi konkluderer med at hendelsen ikke skyldes tilfældigheter, men gjennomgående svikt i Statoils planlegging, prosedyrer og vurderinger, sa direktør Magne Ognedal i Petroleumstilsynet (Ptil).

Foto til høyre:
“ : Anders Lothe: Vi har levd og jobbet på ei gassbombe

“ Sikkerhetskulturen, som får stor oppmerksomhet for tiden, gjennom operatørselskapenes omfattende og kostbare bevisstgjøringsprogram, de såkalte kollega-programmene, bidro i negativ retning i tre av fire hendelser.

dersom barrierene hadde fungert og at det er ytterst sjelden så mange barrierer svikter i ulike faser av en operasjon. Ptil er sterkt kritisk til at den omfattende svikten ikke ble registrert og at feilene ikke ble rettet før brønn P-31 kom ut av kontroll og gassutblåsing var et faktum.

11. mars 2005: Vi har levd på en gassbombe!

Anders Lothe har jobbet på Snorre A siden plattformen kom ut på feltet.

- Vi har tatt opp disse problemene mange ganger, men har fått høre at vi drev med krisemaksimering. Snorre utviklet seg til å bli en prøve-og-feile-plattform. Vi har levd og jobbet på ei gassbombe, og vi kunne like gjerne ha fått en ny utblåsing slik vi fikk ved Piper Alpha-ulykken. Den gang døde 167 mennesker i et brennende oljehav.

Til sammenlikning var 216 mennesker om bord på Snorre da utblåsing kom. Det er både naturlig og svært forståelig at Statoilansatte er rasende, sier Stein

Bredal. - Dette er et alvorlig ledelsesproblem, og selv om ikke konsernsjef Helge Lund har hele skylden, har han ansvaret for å rydde opp i dette. Han må sørge for at vi får ansatt 300 til 400 nye fagfolk, slik at vi nå slipper å se innleide arbeidere i kontrollrommet, i kranene og på andre utsatte steder. Det må vi få en rask slutt på, sier YS-tillitsvalgt og Statoil-styremedlem Stein Bredal.

Dårlig sikkerhetsregnskap

Marit Brattbakk, leder for granskingen av Snorre A, og som er referert til i den første artikkelen, er svært krass i kritikken av Statoil og den manglende ledelsen. At ledelsen ikke har grep på situasjonen og lar denne typen svikt i ledelseskulturen utvikle seg over flere år, er alvorlig.

I Stavanger Aftenblad tirsdag 12. april trakk Brattbakk fram flere eksempler på barrierebrudd: Måten arbeidet er organisert på bidrar også kraftig til hendelsene. Det samme gjør

arbeidsledelsen på plattformen og den ansattes arbeidspraksis. Den enkeltes kompetanse og arbeidstid bidrar i mindre grad, men er fortsatt viktig, viser undersøkelsen. Det samme gjelder forhold knyttet til organisatoriske endringer, som de hyppige skiftene av operatør på Snorre A.

Kollegaprogrammene

Også oljeselskapenes kollegaprogram fikk gjennomgå: I nesten samtlige av hendelsene sviktet egenkontrollen. Sikkerhetskulturen, som får stor oppmerksomhet for tiden, gjennom operatørselskapenes omfattende og kostbare bevisstgjøringsprogram, de såkalte kollegaprogrammene, bidro i negativ retning i tre av fire hendelser. 86 prosent av hendelsene kan knyttes til mangelfulle kvalitetssikringsprogram. I over halvparten av hendelsene er det avdekket at tid har vært vektlagt framfor kvalitet og sikkerhet.

- Det er alltid lett å peke på den som gjorde feilen, men vi går altså lengre for å finne de årsakene som ligger bak det som utløste en ulykke eller en hendelse med stort potensial. Vi spør om han hadde den rette kompetansen, nok tid til å planlegge og å gjøre de nødvendige risikovurderinger, blant annet. Årsakene er mange og sammensatte, og det er her vi finner lærdommen vi trenger for å bli bedre, sa Brattbakk til Stavanger Aftenblad.

Vi er bekymret

- Sikkerhetskulturen hos oljeselskapene har definitivt tatt feil retning, sa Roy Erling Furre, 2. nestleder og HMS-ansvarlig i SAFE. - Vi er svært bekymret. De forskjellige systemene som nå kjøres, med prestasjonslønn og konsekvensbasert ledelse, forsterker den negative utviklingen. Gjør du en feil og skriver en RUH (Rapport om Uønsket Hendelse), blir du straffet i stedet for å ta lærdom av det. Vi opplever stadig flere hendelser og må konstatere at industrien slett ikke har kontroll. Furre trekker fram utslippet fra Eirik Raude som nok et eksempel på mangelfull systemkontroll. - Når operatøren benytter seg av innleid arbeidskraft uten nødvendig kompetanse og erfaring, når ikke alle behersker arbeidsspråket, når en har som prinsipp at fri flyt av arbeidskraft er et pluss, da er det ikke rart det går galt. Når det gjelder Eirik Raude, er det underlig at Statoil tør. Når en vet hvor mye som står på spill i Barentshavet og hvor stor motstanden i deler av det politiske miljøet er mot oljeproduksjon i nord, hadde jeg forventet en helt annen holdning i ledelsen.

- Vi er svært bekymret. De forskjellige systemene som nå kjøres, med prestasjonslønn og konsekvensbasert ledelse, forsterker den negative utviklingen, sier Roy Erling Furre i SAFE.

Lav straff for Snorre

Tekst og foto Mette Møllerop

Påtalemyndigheten viser unnfallenhet når de velger å ikke ta ut tiltale til tross for 28 regelverksbrudd, sier leder i SAFE, Terje Nustad.

I en kommentar til dommen i Snorresaken, spør Nustad om det må dødsfall til før myndighetene reagerer? Statsadvokaten har flere ganger signalisert at arbeidsmiljøkriminalitet må prioriteres, og dette er å betrakte som arbeidsmiljøkriminalitet, sier Nustad.

- Snorresaken viser at HMS ikke prioriteres godt nok. Mange menneskeliv var i fare, saken setter næringen i forlegenhet og skader næringens omdømme. I tillegg påfører den samfunnet store inntektstap. Selv om boten er rekordstor, er den langt fra stor nok. Hvis boten skal ha noen preventiv virkning, må det være en bot som vises på bunnlinjen.

I forbindelse med boten sier Statoil i en uttalelse at hendelsen har ført til et inntektstap på to milliarder kroner. Det betyr vel egentlig at staten er den som har tapt mest?

- Ja, staten har tapt rundt halvannen milliard i inntekter. Det burde gitt større konsekvenser for Statoils ledelse som tross alt forvalter statens, altså det norske folks, eierandel. Jeg syns for øvrig botens størrelse burde ha vært i samme størrelsesorden, spesielt når en slipper unna påtale. Med en bot som virkelig svir, vil også selskapene skjerpe sitt HMS-fokus på en helt annen måte. Hvilken betydning har det at Snorre har

gått fra hånd til hånd, det vil si fra Saga, til Hydro og så til Statoil?

- SAFE har hele tida påpekt viktigheten av at oljeselskap som får operatøransvaret på et felt, skal drive feltet i alle faser. Operatøren er den som kjenner feltet best, og vil best kunne utvikle en HMS-politikk for alle faser av driften. Hendelsen viser at det å overta et felt fra en annen operatør er en feilslått politikk som vil kunne skape flere lignende hendelser, hendelser som kan få mer tragiske følger enn Snorre fikk. Hva gjør en nå?

- Vårt krav om at operatøren skal følge feltet fra vugge til grav for å si det sånn, fordi en også kan unngå spekulasjoner i kostnadsbesparende tiltak hvor konsekvensene overføres til andre.

- Denne saken er svært grov i forhold til hvor mange regler som systematisk er brutt. Vi kan ikke forstå annet enn at hvis ikke dette byr på fengselsstraff, så er det umulig å komme i fengsel i Norge på grunn av miljøkriminalitet i oljeindustrien, sier Hauge.

BELLONA SKUFFET

- Vi er skuffet. Dette er småpenger for selskapet, og et altfor lavt beløp. Vi synes det er oppsiktsvekkende at ingen kommer i fengsel etter dette, sier leder Frederic Hauge i Bellona.

Statoil tar betenkningstid for selskapet avgjør om det vil vedta forelegget på 80 millioner kroner etter Snorre-utblåsing i fjor. Boten er den største som noen gang er gitt et norsk oljeselskap. Bellona vil nå skrive et brev der miljøorganisasjonen ber om at riksadvokaten tar affære.

Unnvikende statsadvokat?

Tekst Mette Møllerop Foto Tom Haga, Mette Møllerop og Statoil

Tør ikke statsadvokaten peke på de personene som ikke har vært sitt ansvar bevisst, spør Odd Moen, nestleder i YS i Statoil.

Tillitsvalgte i YS i Statoil er skuffet over å observere at heller ikke denne gangen ville påtalemyndigheten ta skrittet fullt ut og straffe de ansvarlige i forbindelse med Snorresaken. Hvor lenge skal ledere, både i Statoil og i andre selskaper, dekke seg bak selskapsbøter, spør de tillitsvalgte.

- Det er en skam at vi ikke for en gangs skyld kan "straffe" de rette personene, sier Odd Moen. - Når Statoil får en bot på 80 millioner, betyr dette ingen ting utenom tapt omdømme. Både Petroleumstilsynet, Ptil og Statoil selv, har dokumentert en rekke brudd på lovverk og interne retningslinjer. Jeg syns det er rart at dette ikke skal ha noen konsekvens for de personene som har ansvaret et eller annet sted oppe i systemet. Hvis en vanlig "dødelig" gjør en liten kriminell handling, blir en straffet så det svir. Her har de som er ansvarlige for alle bruddene på Snorre satt en rekke mennesker i livsfare, likevel blir straffen "minimal". Spesielt ille er dette når en ser at dette egentlig burde kvalifisere til både fengsling og enda større bøter. Når skal vi få ett system som straffer de rette ansvarlige? Vi snakker jo om en plattform som ifølge Ptil var et hårstrå fra å eksplodere! Dette vil altså ikke statsadvokaten straffe!

Statoil og HMS

Statoil har både i skrift og tale, og ikke minst på sine kurs, konferanser og program, en solid markedsføring av HMS. Forståelsen for det egentlige innholdet i sikkerhetsarbeidet er heller mangelfull, mener Moen.

- I Statoil snakker vi stadig om vår gode forståelse av HMS. Vi gjennomfører store programmer, som for eksempel kollegaprogrammet. Hva hjelper dette når vi får påstander som at 86 prosent av hendelsene kan knyttes til mangelfulle kvalitetssikringsprogram. Vi ser også at tid nesten alltid vektlegges framfor kvalitet og sikkerhet.

Er dette at dere er gode på HMS, bare tomt prat da?

- Jeg vil si det på en annen måte. Nesten alle som har sitt arbeide i Statoil er stolte over selskapet sitt og gjør en kjempeinnsats til det beste for alle. Samtidig får vi stadig høre om hvor gode vi skal bli, at vi skal sammen strekke oss enda litt lenger. Hvor lenge og hvor langt? Helt til strikken ryker? Hvor lenge kan og vil vi være stolte? Det går nesten ikke en dag lenger uten at vi registrer noe negativt om selskapet. Noe med rette og noe urett, men hva hjelper det. Som selskap går vi stadig ut med masse informasjon om hvor

dyktige vi er. Hva skal de utenfor tro når vi til stadighet får store overskrifter om overskridelser, forsinkelser og ikke minst Snorre-hendelsen, en hendelse som ifølge Ptil kunne blitt Nordsjøens største ulykke. Hva betyr privatisering og børs i denne forbindelsen?

- For meg kan det virke som vi har en ledelse som er mye mer opptatt av hva børsen mener om muligheter for gevinst, enn om hvordan vi har det i Statoil. Det er faktisk en del ansatte i Statoil som ikke lenger er like stolte av selskapet. Der tror jeg ledelsen har en kjempeutfordring som de så avgjort ikke bør hoppe bukk over. Jeg er langt fra sikker på at kollegaprogrammet kan gjøre noe med den delen av våre holdninger.

Foto til venstre:
Magne Ognedal, direktør i Petroleumstilsynet

Foto til høyre:
Terje Overvik, Statoils konserndirektør for forretningsområdet Undersøkelse og produksjon Norge

Ydmykhet og taktikk?

Tekst og foto Mette Møllerop

Uten anger og selvkritikk? Det kan en i hvert fall lure på etter å ha lest Statoils uttalelse fra 24. november på deres egen nettside.

”I denne omgang tar vi statsadvokatenes avgjørelse til etterretning. Vi vil bruke tid til å sette oss inn i premissene. Vi kan derfor ikke kommentere forelegget ytterligere, sier Terje Overvik, Statoils konserndirektør for forretningsområdet Undersøkelse og produksjon Norge.”

Ikke et eneste sted i uttalelsen sier Statoil noe om hva som var galt med deres egen sikkerhetspolitikk, hvilke feil eller mangelfulle vurderinger lå bak gassutblåsing på Snorre. Overvik viser til årsaksanalysen som er lagt fram for Petroleumstilsynet og tiltaksplanen som skal presenteres 1. desember. Han viser til prosjekt for forbedring av organisasjon og anlegg, og det er selvsagt avgjørende i forhold til framtidig forbedring av egen sikkerhetspolitikk. Men hvor er erkjennelsen av at det som var, ikke var godt nok? Hvor er forståelsen for at Statoil faktisk fortjener en bot?

” Den direkte årsaken til hendelsen på Snorre A var at det oppsto en sugeeffekt hvor gass ble trukket inn i brønnen direkte

fra reservoaret da et ekstra fôringsrør ble trukket ut. Ingen personer ble skadet i hendelsen, men produksjonen på plattformen var stengt i mer enn én og en halv måned.”

Den direkte årsaken til hendelsen på Snorre A ligger i den korte oppsummeringen fra Magne Ognedal i Petroleumstilsynet, Ptil: ”Ved marginalt andre omstendigheter kunne gassutblåsing på Snorre A ført til en storulykke med tap av mange liv. Vi konkluderer med at hendelsen ikke skyldes tilfeldigheter, men gjennomgående svikt i Statoils planlegging, prosedyrer og vurderinger.”

”Vi har levd på en gassbombe, sa tillitsvalgt på Snorre A, Anders Lothe. Lothe har jobbet på Snorre A siden plattformen kom ut på feltet. - Vi har tatt opp disse problemene mange ganger, men har fått høre at vi drev med krisemaksimering. Snorre utviklet seg til å bli en prøve-og-feile-plattform. Vi har levd og jobbet på ei gassbombe, og vi kunne like gjerne ha fått en ny utblåsing slik vi fikk ved Piper Alpha-ulykken. Den gang døde 167 mennesker i et brennende oljehav.” Til sammenlikning var 216 mennesker om bord på Snorre da utblåsing kom. ”Det er både naturlig og svært forståelig at Statoilansatte er rasende, sa Stein Bredal.

- Dette er et alvorlig ledelsesproblem, og selv om ikke konsernsjef Helge Lund har hele skylden, har han ansvaret.”

Ptil, sa i en pressemelding torsdag 10. mars at rapporten etter gassutblåsing på Snorre A 28. og 29. november 2004 hadde avdekket 28 avvik fra regelverket og flere punkter med forbedringspotensial. I rapporten konkluderte Ptil med at alle avvikene ville vært fanget opp og korrigert, dersom barrierene hadde fungert - og at det er ytterst sjelden så mange barrierer svikter i ulike faser av en operasjon. Ptil er sterkt kritisk til at den omfattende svikten ikke ble registrert og at feilene ikke ble rettet før brønn P-31 kom ut av kontroll og gassutblåsing var et faktum.

På bakgrunn av Ptils sterke kritikk, på bakgrunn av den utrolige flaksen Statoil og Snorreorganisasjonen hadde ved at ikke plattformen ble en ny Piper Alpha-katastrofe, på bakgrunn av at Statsadvokaten mener at Statoil fortjener Norgeshistoriens største bot, er det påfallende at det eneste Statoilledelsen har å si om boten er at den tas til etterretning og at en vil bruke tid på å vurdere den. Ydmykhet i forhold til den egentlige virkelighet er totalt fraværende.

Enten Statoil mente det eller ei, ville det vel være svært mye klokere, ikke minst taktisk, å si noe slikt som; vel,

boten er stor, og selv om vi skulle ha ønsket den mindre, har vi feilet i vår sikkerhetspolitikk. I dag må vi heller være takknemlige for at dette gikk så bra som det gjorde. Vi får betale boten uten andre kommentarer enn at vi skal gjøre vårt beste for å unngå slike bøter i framtiden.

Sannsynligvis ville respekten for Statoils innstilling og tilliten til Statoils egen moral, ha steget noen hakk både hos folk flest, hos myndigheter og hos deres samarbeidspartene, ja kanskje til og med på børsen, om denne lille viljen til selvinnsikt og ydmykhet hadde vært til stede.

Foto nederst:
Snorre A

Avslørende arbeidsmiljø i oljeindustrien

Tekst og foto Mette Møllerop

Oljeindustriens historie har vært kjent lenge, men historiene om enkeltpersonene kommer nå. Svært mange oljearbeidere har jobbet i nærkontakt med varm olje, og svært mange har vært utsatt for giftige kjemikalier som har ødelagt liv og helse.

- Dette er toppen av et isfjell, sier advokat Kjell Inge Ambjørndalen i Norman & co til Dagbladet. Ambjørndalen sitter i dag med 57 konkrete yrkesskadesaker som han skal fremme.

- I tillegg har åtte tidligere vært registrert, men av ulike grunner er disse foreløpig lagt på is. Av nevnte 65 saker gjelder seks saker avdøde personer. Fem av disse hadde kreft. I tillegg har jeg fått oversendt ei liste over ytterligere 25 personer, hvor tilnærmet samtlige har dødd av kreft. Verken Ambjørndalen eller de skadde og syke oljearbeiderne tror Ekofisk er det eneste feltet i Nordsjøen som

har ”produsert” syke oljearbeidere. Eksposering fra olje og giftige kjemikalier har med stor sannsynlighet foregått på de aller fleste installasjoner i Nordsjøen og resultatet er en lang rekke svært alvorlige skader.

”Men nå snakker de i stedet om kjemikaliene som har ødelagt livet deres. Om oljeeventyret som er blitt et oljemareritt. De forteller om voldsomme hudreaksjoner og kroppslige pinsler. Og om frykten for kreft.

- Personene som har utviklet kreft har de samme symptomene og plagene som har gjort livet tungt å leve for oss. Plagene

hadde også de som døde av kreft. Det er klart vi er engstelige. Vi kjenner jo hvordan kroppen sliter, sier turbinmekaniker Jan Terje Biktjørn.

Han er den første av en lang rekke skadde som har fått papir på at han er invalidisert av eksponeringen for giftige kjemikalier som han ble utsatt for i løpet av et arbeidsliv offshore. Biktjørn tok opp kampen mot bedriftshelsetjenesten i ConocoPhillips og trygdesystemet. Han fikk jungeltelegrafen til å runge så høyt at advokat Kjell Inge Ambjørndalen i Norman & co i dag sitter med 57 konkrete yrkesskadesaker han skal fremme.”

Alt i alt teller antall skadde advokaten kjenner til hele 90 personer. 59 lever, 31 er døde.

Ingen ukjent sak

Roy Erling Furre, 2. nestleder i SAFE med ansvar for HMS, sier at problemene med

Arbeidstilsynet: Farlig arbeidsmiljø for 85 000 verkstedsansatte

Blir syke av sveising

Der det sveises er de ansatte mer utsatt for alvorlige kroniske lungesykdommer, kreft og nervesykdommer, konkluderer Arbeidstilsynet.

kjemisk helsefare har vært kjent lenge, og det har vært en tung materie å få fokus på.

- Dessverre var det ikke mye gehør å få verken hos selskapene, myndighetene eller pressen. Det var storulykkene som talte, de ulykkene hvor mange mennesker ble skadet eller forulykket samtidig. Det høres kanskje kynisk ut, men de sakene som dreide seg om enkeltskjebner, så ut til å være mindre interessante for industrien. Her hos oss har vi heldigvis folk som ikke gir opp så lett. Halvor Erikstein, vår yrkeshygieniker, skal ha mye av æren for at dette ikke ble nok en usynlig sak.

Dagbladserien

Dagbladet hadde en artikkelserie rundt påsketider i 2003 som tok opp problemstillingene rundt kjemisk helsefare og organofosfater. Det ga folk en vekker, og det ble straks mer oppmerksomhet rundt oljeindustrien som helseskadelig arbeidsplass.

- Ja, og i denne saken ser det ut til å være en større gruppe som er berørt. Mange av de som har vært i kontakt med råolje er berørt. Det gjør at potensialet for mange og omfattende skader er fryktig stort, dessverre, sier Furre.

Oljeselskapene har visst om dette i lang tid og har ikke villet gjøre noe med saken?

- Oljeselskapene har åpenbart valgt en bevisst strategi for å hindre at dette ble kjent. Dette har vært uønsket kunnskap for industrien. Nå er så mange blitt syke at saken sprenger seg fram av seg selv. Saken detoneres nærmest?

- Ja det kan du trygt si. Enda så galt dette

er, vil den positive delen være at antall arbeidsmiljø saker vil få større fokus framover. Tulleting som trappegang og slikt vil bli skjøvet i bakgrunnen. Jeg tror det blir slutt på den tida da selskapene kunne glemme arbeidsmiljøloven. Støy og kjemisk helsefare har et stort omfang og gir varige helseskader. Disse skadene har vært ignorert av industrien helt fram til i dag. Denne tida er det slutt på nå. Det som er svært leit for oljearbeiderne og deres familier, og sånn sett egentlig og for industrien, er jo at så mange mennesker får livene sine ødelagt før noe skjer.

Myndigheter og selskap

Det gjenstår å se om tilsynsmyndighetene setter lys på dette. Roy Erling Furre håper og tror det, og er også spent på i hvor stor grad Stortingsmeldingen om HMS vil ta opp saken.

Når kommer Stortingsmeldingen?

- Den er rett rundt hjørnet regner jeg med. Akkurat dette syns jeg ikke er så viktig nå. Fokus skal være på dem som er blitt syke. Jeg syns det er viktig å nok en gang sette det historiske lyset på en del av problemstillingene rundt denne type skader og måten menneskene blir behandlet på. Før, da dette ikke var offentlig kjent, var folk syke en for en, og folk satt alene med sjukdommen og skadene sine. Det er ingen god følelse og det er en skam for samfunnet at slikt skjer. Nå er saken kjent, de syke er blitt oppmerksomme på hverandre og Dagbladets oppslag gjør dette enda mer kjent. Det gjør at de syke

nå kan stå sammen som gruppe og har i tillegg hverandres støtte.

Det må være flaut å bli tatt med buksene nede i denne saken for oljeselskapene?

- Ja det håper jeg virkelig at de syns. Informasjonsdirektør i ConocoPhillips påpeker i Dagbladoppslaget at deres ansatte har vært i andre yrker tidligere. Insinuerer han at oljeindustrien ikke har noen skyld i dette?

- Ja slik oppfatter jeg det. Det er for øvrig også ganske typisk. Selskapene skylder på livsstil, på fritid, på tidligere yrker og lignende for å skyve skylden over på den enkelte.

Framtid

- Selv om saken går sin gang er det ikke gitt at dette ender bra uten at vi trør til alle, sier Furre. - Både forskning og fagmiljøene er motarbeidet og pengebehovet for å gjøre ferdig det arbeidet de har begynt på er stort. Det er nok å nevne prosjektet ”varmt arbeid”. Her må selskapene presses og presset må både fagbevegelsen, politikerne og myndighetene sørge for. Er alle fagforbundene på banen i denne saken da?

- Det tar jeg som en selvfølge at de er.

- Jeg kan ikke tenke meg at vi vil stå alene sammen med de syke oljearbeiderne og Dagbladet. Jeg ville bli svært overrasket hvis ikke de andre forbundene stiller opp og tar saken opp sammen med oss, sier Roy Erling Furre bestemt.

ARBEIDSGRUPPE

Arbeidsminister Bjarne Håkon Hansen har satt ned en arbeidsgruppe som skal levere en rapport om kjemisk helsefare blant oljearbeiderne. Fristen er svært kort, rapporten skal være klar innen 23. desember. I denne gruppa sitter Halvor Erikstein, ykeshygieniker i SAFE, sammen med representanter for Petroleurstilsynet, Statens arbeidsmiljøinstitutt, Statoil, Oljeindustriens landsforening, Norges Rederiforbund, Fellesforbundet og Nopef.

Mandatet til gruppen er ganske omfattende:

- Skal beskrive tidligere og nåværende bruk av kjemikalier i petroleumsvirksomheten offshore.
- Redegjøre for hva myndighetene og virksomhetene har gjort og gjør, for å hindre helseskade på grunn av eksponering for kjemikalier ved arbeid på norsk sokkel.
- Påpeke behov for videre forskning og utredning blant annet for å kunne si noe om risiko for helseskader som følge av historisk eksponering for kjemikalier.
- Gjennomgang av kunnskap om eksponering av kjemikalier i arbeidsmiljøet fra opprettelsen av petroleumsvirksomheten på norsk sokkel til nå.
- Beskrivelse av dagens situasjon for kjemisk eksponering.
- Danne grunnlag for videre arbeid som så langt det er mulig skal gi svar på historisk risiko for sykdom og helseskader.

Halvor Erikstein, yrkeshygieniker i SAFE

Et år etter Snorre

Tekst Mette Møllerop **Foto** Tom Haga, Mette Møllerop og Statoil

Et år har gått siden gasslekkasjen på Snorre. Hva har skjedd i denne perioden? Har ledelse og organisasjon tatt de nødvendige grep for å sikre seg mot nye hendelser?

I løpet av året har Petroleumstilsynet laget sin rapport, Statoil har satt ned en arbeidsgruppe som har kommet med sin rapport, fagforeninger og tillitsvalgte har diskutert, vurdert og oppsummert, pressen har sagt og skrevet sitt, og statsadvokaten har ”talt”. Men viktigst av alt, hva har Statoil og øvrige oljeselskap lært av Snorre?

TILTAK
Etter å ha intervjuet bortimot 150 personer som har, eller hadde tilknytning til Snorre, satte ledelsen i verk 14 tiltak, forteller Anders Lothe, 1. nestleder i Statoilansattes Forening, SaF. Lothe har 13 år bak seg på

Snorre, hovedsakelig som tillitsvalgt eller HVO.
- Det ble satt ned en gruppe som hadde ansvaret både for intervjuene, vurderingen av rapporten fra Petroleumstilsynet, Ptil, og Statoils egen rapport. Hva er det viktigste i disse tiltakene?
- Alle tiltakene er like viktige, ettersom de er deler av en helhet, men det som er verd å nevne, er at alle tiltaksresultatene skal måles og evalueres. Dette skal gjøres på forskjellig vis, avhengig av hva som egner seg best for det aktuelle tiltaket, men også her vil en trekke inn intervjuer og spørreskjema fra aktuelle personer. Vi skal også synliggjøre ovenfor Ptil at tiltakene

er forstått og implementert.
Hva viste den første runden med intervjuer?
- Ikke uventet kom det opp mye kritikk i løpet av disse rundene. Selv om kritikken er hard, har det i hvert fall gitt Statoil et godt grunnlag for å finne fram til de rette tiltakene.

FAGFOLKENE FORSVANT
- Omstillingene og alle de forskjellige rokkingene førte til at viktige fagpersoner forsvant. Disse personene er stort sett på plass nå, slik at de fleste hull er etterfylt.
Har det forsvunnet mye folk i løpet av Statoil sin periode som Snorreoperatør og?
- Noen har sluttet, men mye fagpersonell forsvant i Hydrotida og for så vidt også da Saga hadde Snorre. Det gjorde at vi ble veldig sårbare. Når det mangler fagfolk samtidig som vi ikke har full oversikt og

Anders Lothe, 1.nestleder i Statoil ansattes Forening

kontroll på organisasjonen, er vi svært utsatt for uhell hendelser og ulykker.

IKKE BARE STATOIL
Statoil fikk smekken denne gangen. Det betyr ikke at de andre oljeselskapene er så mye bedre.
- Nei langt i fra, det er de slett ikke. De som ikke ser at dette like gjerne kunne vært de selv, har ikke forstått mye, eller verre, har ikke valgt å ta dette inn over seg. Hele oljeindustrien må sette seg ned, gå igjennom sin egen organisasjon for å ta lærdom av Snorre. Selv om det dreide seg om Snorre denne gangen, har de øvrige selskapene de samme sjukdomstegnene. Er det noen du spesielt vil trekke fram?
- Ja, vi ser det spesielt i forhold til innleie av folk. Mennesker kommer og går, og vi får aldri sjanse til å bli kjent med dem. Resultatet blir selvfølgelig at arbeidsmetoder, organisasjon, kultur og lignende som er viktige for sikkerheten og for helhetsskunnskapen, er ukjent for disse innleide folkene. Om dette bare hadde vært et Statoil, Hydro eller Sagaproblem, hadde det vært så sin sak. Det er det ikke, og derfor er det ikke så enkelt. Vi produserer ikke varer, men olje under høytrykk. Vi kan ikke lage varen om igjen om vi gjør feil. Vi har rett og slett ikke råd til å gjøre feil.
Du kan vel sammenlikne oljeproduksjon med områder som fly, tog og slike ting?
- Ja, det er godt sammenliknbart. Dette er områder hvor en ikke kan spare penger ved å nedbemanne, hente inn tilfeldige

innleide, kutte i vedlikeholdet uten at konsekvenser. Problemet er at det gjøres likevel. Det er ”blåruss-syken”, spare, spare, spare. Selskapene planlegger verken for sjukdom eller uhell. Skjer det noe med de ansatte, henter de inn kontraktørene, om det er helt nødvendig. Hos oss fører det til at vi hele tida har utestående arbeid som igjen fører til at vi alltid har et ekstra press på oss. Vi har ikke hatt orden og system, i stedet har vi hatt stadig nye reorganiseringer og omstillinger, rett og slett mye armer og bein. Vi har dessuten fått nye omstillinger midt oppe en pågående prosess.
Det går bra så lenge det går...?
- Det er helt klart at dette blir et tidsspørsmål, ja. Kombinasjonen for lite folk + manglende vedlikehold + mangel på ledelse er et regnestykke som må komme ut i minus. Det blir barrierebrudd, mange barrierebrudd som på Snorre, og så skjer ulykkene.
Å ha orden i prosedyrer, i utstyr, i vedlikehold og i organisasjon, det er ikke bare viktig, men helt avgjørende.

STATOIL ER IKKE VERST
- Vi er faktisk bedre enn mange andre. Men for å forklare hva som kan skje med en installasjon som i utgangspunktet er bra, skal jeg bruke bil som eksempel. Du kjøper deg en ny bil. Den trimmes og er i topp stand motormessig. Du kjøper en masse flott ekstrautstyr. Så selges den, en gang, to ganger. Den tredje gangen skjer det. Den siste kjøperen får problemene.

Hva nå da?
- Nå er ting på bordet. Statoil er presset, enten ledelsen og organisasjonen liker det eller ei. Det må også partnerne se og ta inn over seg. Nå jobbes det med å få Snorre på beina igjen, og det vil selvfølgelig koste, også for partnerne. Det er fortsatt forskjellige ting med Snorre som henger ute, men de grunnleggende tingene er på plass.

OPPGRADERING
- Jeg tror nok både presset fra Ptil og myndighetene gjør at Statoil følger opp, og noe av det viktigste vi trenger er, som jeg nevnte innledningsvis, flere folk. For å kunne oppgradere den tekniske tilstanden på Snorre, må vi rett og slett ha ut flere fagfolk, og skal vi ha flere folk om bord, må lugarkapasiteten forbedres. Nå får vi også nytt boligkvarter for å kunne dekke dette behovet.
Når kommer det?
- Innen 2007 – 2008.
Er ikke det lovlig sent, med nytt boligkvarter først om to - tre år?
- Så fort skjer ikke slike store ombygninger. Nå har vi sett hvordan det går uten bruk av nok tid og uten ordentlig planlegging. Det er nettopp disse to aspektene som må ivaretas for at vi ikke skal knekke nakken. I tillegg til selve ombyggingen, skal vi også ha folk til å utføre arbeidet. Disse skal og ha et sted å bo mens de er her ute. Det er derfor snakk om å legge en boligflyterigg ved Snorre mens dette pågår. Som sagt; arbeidet må ikke gå fortere enn at vi hele

tida har kontroll.
Hva med Ptil, er du fornøyd med det de gjør?
- Både og. De toer sine hender, syns jeg.
De burde ha vært ute på installasjonene og kikket oss i kortene. I vårt tilfelle mener jeg de kjente til problemene før dette skjedde. Derfor burde de ha slått alarm på et tidlig tidspunkt. Internkontrollsystemet er ikke godt nok. Det er ikke tilstrekkelig å bare sitte der og gi pålegg. Det burde vært som ved husbråk, da kommer politiet. Når det er uro hos oss, nytter det ikke å bli sittende på land og stole på at vår egenkontroll tar tak i problemene. Det blir visvas.

PARTNERSKAP

- Operatørselskapene skviser hverandre.
De vil kutte i utgiftene og skaffe seg maksimalt med inntekter. Når så ulykken skjer, sparker de nedover, sender ansvar og skyld nedover i rekkene. Det blir som med uttrykket; far sparker mor, mor sparker meg og jeg sparker katten.
Hva med kontraktørenes planlegging?
- Det er likt over hele linjen. Aker for eksempel, hev ut fagfolk og mente selskapet nærmest var i ferd med å gå konkurs. Selskapene krisemaksimerer situasjonen, kutter bemanningen, barberer organisasjon og vedlikehold. Plutselig er produksjonen på gang igjen. Det jobbes på spreng, og de henter inn folk fra India for å få gjort arbeidet. Alt dette skjer i løpet av kort tid, det drives en ”dag for dag - butikk” uten plan, uten oversikt og tanke for framtida. Det må gå galt til slutt.
Hva kan dere gjøre?
- Vi skal først og fremst følge opp tiltaksplanen. I tillegg må myndighetene presses til å involvere seg på en helt annen måte. Sist, men ikke minst, må vi som tillitsvalgte og verneombud ta ansvar og bakke opp selskapet ved å stille krav, sammen med våre øvrige ansatte og Ptil og Oljedirektoratet.

Tiltak etter Snorre A hendelsen 28.11.2004		Dok. nr.	STATOIL
		Trer i kraft	Rev. nr.
Iverksatte tiltak			
Tiltak	Implementering	Målemetode	Milepøler
Tiltak 1: Planlegging, risikogjennomgang og ledelsesinvolvering i forbindelse med bore- og brønnoperasjoner i Statoil	- Iverksatt	- M&S; alvorlige hendelser innen B&B	Effekten av tiltaket vil bli målt i løpet av 2 Q og 4 Q 2006
Tiltak 2: Ledelse og ressursituasjonen i Snorre	- Iverksatt	- AMOU - Spørreskjema	Evaluere ledelse- og ressursituasjonen i Snorre i løpet av 4 Q 2006
Tiltak 3: Integrering av Snorre-organisasjonen i Statoil	- Iverksatt	- AMOU - Intervju	Effekten av dette tiltaket vil bli målt i løpet av 4 Q 2006
Tiltak 4: Kompetanse på brønnkontroll og barriereforståelse i Statoil	- Iverksatt	- M&S; alvorlige hendelser innen B&B - Måling av gjennomføring og deltakelse på seminar	Effekten av tiltaket vil bli målt i løpet av 2 Q og 4 Q 2006
Tiltak 5: Brønnintegritet for Statoils brønner på norsk sokkel	- Utført i Snorre - Gjennomføres for øvrige brønner i Statoil innen 2006	- M&S; alvorlige hendelser innen B&B - Verifisere at status på brønnintegritet er gjennomgått i samtlige relevante enheter	Effekten av tiltaket vil bli målt i løpet av 2 Q og 4 Q 2006
Tiltak 6: Samarbeid og kommunikasjon mellom land- og sokkelorganisasjonen i Snorre	- Iverksatt	- Intervju - AMOU	Effekten av tiltaket vil bli målt i løpet av 2 Q og 4 Q 2006
Tiltak 7: "Subsurface Support Centre" i Teknologi & Prosjekter B&B	- Iverksatt	- M&S; antall alvorlige hendelser innen B&B - Bruk av seminar	Effekten av tiltaket vil bli målt i løpet av 2 Q og 4 Q 2006
Tiltak 8: Utvidet TTS på Snorre A	- Utført		Effekter og videreføring av dette tiltaket er beskrevet i planlagt tiltak 9: "Teknisk oppgradering av Snorre A anleggene"

Snorretiltak

Tiltak etter Snorre A hendelsen 28.11.2004		Dok. nr.	STATOIL
		Trer i kraft	Rev. nr.
Iverksatte tiltak			
Tiltak	Implementering	Målemetode	Milepøler
Tiltak 1: Planlegging, risikogjennomgang og ledelsesinvolvering i forbindelse med bore- og brønnoperasjoner i Statoil	- Iverksatt	- M&S; alvorlige hendelser innen B&B	Effekten av tiltaket vil bli målt i løpet av 2 Q og 4 Q 2006
Tiltak 2: Ledelse og ressursituasjonen i Snorre	- Iverksatt	- AMOU - Spørreskjema	Evaluere ledelse- og ressursituasjonen i Snorre i løpet av 4 Q 2006
Tiltak 3: Integrering av Snorre-organisasjonen i Statoil	- Iverksatt	- AMOU - Intervju	Effekten av dette tiltaket vil bli målt i løpet av 4 Q 2006
Tiltak 4: Kompetanse på brønnkontroll og barriereforståelse i Statoil	- Iverksatt	- M&S; alvorlige hendelser innen B&B - Måling av gjennomføring og deltakelse på seminar	Effekten av tiltaket vil bli målt i løpet av 2 Q og 4 Q 2006
Tiltak 5: Brønnintegritet for Statoils brønner på norsk sokkel	- Utført i Snorre - Gjennomføres for øvrige brønner i Statoil innen 2006	- M&S; alvorlige hendelser innen B&B - Verifisere at status på brønnintegritet er gjennomgått i samtlige relevante enheter	Effekten av tiltaket vil bli målt i løpet av 2 Q og 4 Q 2006
Tiltak 6: Samarbeid og kommunikasjon mellom land- og sokkelorganisasjonen i Snorre	- Iverksatt	- Intervju - AMOU	Effekten av tiltaket vil bli målt i løpet av 2 Q og 4 Q 2006
Tiltak 7: "Subsurface Support Centre" i Teknologi & Prosjekter B&B	- Iverksatt	- M&S; antall alvorlige hendelser innen B&B - Bruk av seminar	Effekten av tiltaket vil bli målt i løpet av 2 Q og 4 Q 2006
Tiltak 8: Utvidet TTS på Snorre A	- Utført		Effekter og videreføring av dette tiltaket er beskrevet i planlagt tiltak 9: "Teknisk oppgradering av Snorre A anleggene"

Matskatten, et politisk skuespill?

Tekst Terje Nustad Foto Statoil

Julehilsen fra 1. januar 2006 til oljearbeiderne: “Et deg mett og betal din skatt med glede”.

SAFE har fått en rekke henvendelser vedrørende matskatten. Mange tror nå at de ikke skal fordelsbeskattes for maten fra 1. januar, det er feil. Vi mener det er påkrevd med en oppklaring, samtidig som medlemmene og andre bør få innsikt i hva som skjedde i forbindelse med den varslede politiske streiken mot matskatten. Faktum er at matskatten ble vedtatt på Stortinget 24. november, altså en uke etter den “suksessrike politiske streiken” ble satt i scene av Nopef. Det betyr at alle oljearbeidere må betale en fordelsskatt på 60 kroner pr. døgn for maten de blir servert. Skatteinnkrevingen gjelder altså fra 1. januar 2006.

Ingen garanti for at matskatten fjernes
Nopef avblåste streiken fordi finanskomiteen hadde kommet med en merknad til regjeringen som sa at de vurderte å fjerne skatten ved første revisjon av statsbudsjettet. Merknaden inneholder ingen forpliktelse og er i utgangspunktet kun en ytring uten verdi. Det betyr at matskatten kan bli fjernet til neste sommer, men at vi uansett må betale matskatt i et halvt år. Vi har nå en flertallsregjering bestående av AP, SV og Sp som kan bestemme alt på Stortinget, uavhengig av hva de andre partier måtte mene. De samme partier hadde før valget

gitt løfter om ikke å innføre denne skatten. De kunne ha fjernet den om de virkelig ønsket det, slik det ble gjort for pendlerne, men de valgte å gjøre det motsatte. Det kan også nevnes at Stoltenberg også var tilstede på YS-konferansen 8. november hvor han ble konfrontert med problemstillingen. Vi har allerede fått erfaring med viljen til å fjerne matskatten og vi har sett verdien av komiteens merknad. Er det noen grunn til å tro at det blir annerledes til sommeren? Finanskomiteens AP-representant, Hill-Marta Solberg, var budbringeren av det glade budskap til oljearbeiderne som førte til at streiken ble avblåst. Likevel ble skatten ikke fjernet uka etter. Det er dette faktum som også har hisset opp stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal. Han har skrevet innlegg i avisene i Rogaland, og han er meget forundret over oljearbeidernes passivitet. SAFE forstår ham meget godt.

Et politisk spill om skatten

SAFE har villet vente med å avsløre spillet rundt matskatten. Vi har tidligere påpekt slike sannheter og blitt arrestert for skittkasting. SAFE kan gjerne berømme Nopef for et godt stykke arbeid og en underskriftskampanje hvor de gjorde en kjempejobb. De var imidlertid ikke alene om å mobilisere mot skatten, alle

berørte organisasjoner gjorde et godt stykke arbeid, inkludert sjømannsorganisasjonene. SAFE og Lederne samarbeidet om matskattaksjonen på vår måte. Den felles innstasen fra alle de berørte organisasjonene førte til at Bondevik-regjeringen fjernet matskatten. Nå er skatten på plass igjen, og en eventuell fjerning vil ikke skje før ved neste revisjon, altså til sommeren. SAFE tror AP/LO har iverksatt et skuespill for at både AP og Nopef skulle kunne innkassere en lettkjøpt politisk seier. Matskatten var innført våren 2004, SAFE fremmet derfor et tariffkrav om at oljearbeiderne skulle ha kompensasjon for en eventuell fordelsbeskatning. Vi trodde det også ville være et naturlig krav fra Nopef, men det var det ikke, ei heller ville de samarbeide om dette. Hva årsaken er, kan en spekulere i, men en nærliggende tanke er at saken skulle kjøres ut i et politisk spill mot den borgelige regjeringen for å fremme AP som det eneste rette alternativ ved neste valg. Derfor ser vi nå at Stoltenberg takker LO for deres avgjørende bidrag for valgseieren.

Negativ til samarbeid

SAFE sitt forbundsstyre vedtok 10. november å gjennomføre en politisk aksjon i samarbeid med andre organisasjoner. Også Nopef skulle etter hva vi forstår samordne aksjonsdagen

med andre organisasjoner. Vi etterlyste en samordning, men hørte ingen ting fra Nopef. Vi kontaktet derfor Lederne og ble enige om å samarbeide om en aksjon i samme tidsrom som Nopef. Først mandag ble vi ringt opp av Nopef som spurte om vi også ville aksjonere til samme tid. Vi gjorde da en avtale om felles aksjonering 17. november fra kl. 17.00 – 21.00.

Forvirring og rot

Selv om kampen mot matskatten hadde scoret på et utvidet og sterkt samarbeid, var det dessverre umulig å få til. Vi klarte kun å finne et felles tidspunkt for aksjonen. Likevel opplevde vi at vi i Nopefs informasjon ikke lenger hadde noen aksjon, vi var i stedet blitt en del av deres.

Aksjonsvarsel ble ikke sendt

Dagen før aksjonen ble vi overrasket over at Nopef i realiteten ikke hadde sendt varsel om å iverksette en politisk aksjon i henhold til Hovedavtalen. De hadde i stedet sendt et varsel om at de planla å iverksette en politisk aksjon. Dette ble påpekt av arbeidsgiverne som deretter fikk et nytt varsel der medlemmene ble oppfordret til å delta i en aksjon med en varighet på inntil to timer på dag- og nattskift. Det var nå opp til den enkelte avdeling å avgjøre om de i det hele tatt ville iverksette en aksjon. Dette kom også klart frem da vi ble informert om at Nopef plutselig skulle iverksette aksjoner på helt andre tidspunkt enn det vi var blitt enige om. Dette gjaldt blant annet Conoco/Phillips og BP/AMOCO. De skulle starte tidligere på dagen og legge tidspunktet sammen med lunsjen for å minimalisere virkningen. Total varighet var satt til to timer. I tillegg ble det avtalt med arbeidsgiver at på Ekofisk ble aksjonerende kun trukket i lønn for en time, de øvrige fikk ingen trekk.

Neste akt

De lokale Nopef-klubbene overtok regien fullstendig. Propagandaapparatet var på plass med løpesedler og med NRK og TV-2

på slep, før de egentlige aksjonene skulle begynne. Deretter var det bare å vente på utfallet fra møtet i finanskomiteen frem til aksjonsstart, som altså var fastsatt til kl. 17.00. Neste akt startet da komiteens AP-representant, Hill-Marta Solberg, ringte Nopef som avtalt og fortalte om merknaden rett før kl.17.00. ”Seieren” var et faktum, aksjonen ble avblåst, og nye ”Seier til Nopef-løpesedler” var straks i omløp på sokkelen. Vi andre og våre lokale tillitsvalgte som hadde samarbeidet tett med Nopef-klubbene, forsto ingenting. SAFE forsøkte å kontakte finanskomiteen for å få vite hva som hadde skjedd. Vi ble avvist med at opplysninger om komiteens innstilling ikke ville bli offentliggjort før førstkommande lørdag. Vi fikk opplyst at komiteens medlemmer kun hadde lov til å fortelle om deres egne standpunkter. Demokratiets spilleregler gjelder ikke for alle! Var det noen som snakket om politisk uavhengighet? Etter en masse telefoner fra havet, innså vi raskt at så lenge Nopef hadde avblåst aksjonen, hadde heller ikke vi noe valg. Aksjonen var fullstendig i oppløsning i seiersrusen.

Hva nå?

Det store spørsmål nå er om regjeringen vil fjerne matskatten til neste sommer? I påvente av det, vil oljearbeiderne innta sine måltider med 60 kroners skattepålegg om dagen. SAFE vil selvfølgelig arbeide politisk for at skatten fjernes. Vi vil garantert samarbeide med andre om saken. Den neste politiske streiken om matskatten bør imidlertid Nopef ta alene, da de allerede har varslet en aksjon som kalles: “å spreng en atombombe”. Vi venter i spenning. Til sommeren vil vi nok oppleve neste akt av skuespillet “Matskatten, Nopef tar saken og vi går fra seier til seier”, iscenesatt av AP/LO-familien.

Makt, ikke sak

Saken viser med all tydelighet at

oljearbeiderne igjen har bli utsatt for en manipulerende informasjon fra Nopef. I realiteten er de ikke opptatt av oljearbeidernes problemstillinger, det er den politiske makten gjennom sine medlemmer som er viktig, ikke selve saken. Derfor gjør også arbeidsgiverne det som er mulig for at LO-familien skal kunne få denne makten, fordi det er den mest behagelige situasjonen for dem. Vi så dette spillet tydeligst i fjor høst da daværende OFS streiket i fire måneder mot redernes utflaggingsstrategier, og Nopef valgte å angripe oss sammen med arbeidsgiverne. Nå snakker de altså om å spreng en atombombe i forbindelse med en politisk streik på noen timer, bare for å sette dette i et større politisk perspektiv. Gjennom flere år har vi forsøkt å synliggjøre dette for oljearbeiderne. Dette er ikke skittkasting, men fakta. Vi skulle svært gjerne ha samarbeidet med Nopef om de tunge politiske sakene, fordi et godt resultat, er mest sannsynlige når vi står sammen. Det er ikke oss det står på.

Kurs + sykemelding, går det?

Tekst og foto: Mette Møllerop

Kan arbeidsgiveren din sende deg på kurs når du er sykemeldt? Må arbeidsgiveren da betale lønn, eller skal du bare ha sykepengen?

SAFE har fått flere henvendelser fra medlemmer som er helt eller delvis sykemeldt, eller har nedsatt funksjonsevne som det nå heter, og som opplever at de blir sendt på kurs i denne perioden. I tillegg har enkelte bedrifter nektet å betale lønn for den sykemeldte kursdeltakeren. Dette mener de det offentlige/trygdekantoret skal ta seg av. Den offisielle begrunnelsen har vært at de ikke skal betale lønn fordi arbeidstakeren er sykemeldt!

- Deltar du på kurs i regi av arbeidsgiveren i din fritid, skal arbeidsgiver betale deg lønn og overtid, sier organisasjonssekretær i SAFE, Kari Bukve. - Dersom du er delvis sykemeldt, for eksempel 50 prosent, kan bedriften bruke en av de ukene du skulle ha jobbet ute til kursing. Dersom du utfører arbeid for bedriften i den tilmålte perioden av sykemeldingsperioden din, vil typen kurs avgjøre om du skal betales ekstra for dette eller ei. Hva betyr det i praksis? - Vi var litt usikre på dette selv, og ba derfor jurist og rådgiver ved Fag- og utviklingsavdelingen ved Fylkestrygdekantoret, Bård Birkeland, om en oppklaring.

Vi stilte følgende spørsmål: Dersom du arbeider offshore og går på aktiv sykmelding i 50 prosent, det vil si at du arbeider en uke og er sykemeldt i den andre, kan bedriften da sende deg på kurs i den uka du er sykemeldt og ikke skal være i aktivitet?

Her er svaret fra Bård Birkeland: Dersom kurset er et ordinært kurs som alle ansatte må ha for å kunne utfylle sine funksjoner i eksisterende stilling og der arbeidsgiver normalt betaler lønn, må vedkommende regnes som friskmeldt i den aktuelle perioden. Man må spørre seg om arbeidsgiver har betalt lønn under dette kurset tidligere for samme person. Er kurset derimot rettet mot opplæring til andre typer arbeidsoppgaver, må det være aktiv sykmelding. Er kurset rettet mot at vedkommende skal bli i stand til å utføre annet arbeid som et ledd i tilrettelegging for arbeidsuføre, blir det aktiv sykmelding. Det avgjørende er altså kursets innhold.

Nytt regelverk

- Jeg er også bekymret for resultatet av det nye regelverket når det gjelder sykemelding, sier Kari Bukve. - Arbeidsgiver skal nemlig aktivisere den syke innen en periode på åtte uker. Vi vet

av erfaring at ikke alle arbeidsgivere er like flinke til å legge til rette for egnede aktiviteter for den sykemeldte/den som skal aktiviseres. Ettersom aktivisering er en plikt, ikke noe arbeidsgiver kan gjøre om de vil, kan resultatet bli at arbeidstakeren oversendes A-etat for at de skal finne en passende aktivisering. Selv om arbeidstakeren er fast ansatt i bedriften? - Ja! Det er signalene fra trygdekantoret. Jeg skal gi deg et godt eksempel. La oss si at vi har en arbeidstaker som jobber offshore og blir sykemeldt i 40 prosent av stillingen. Bedriften finner ikke noe egnet arbeid på land for den ansatte. Dermed blir han eller hun ”ekspedert” til A-etat for at de skal finne et høvelig arbeid for disse 40 prosentene. I den øvrige arbeidstida er arbeidstakeren fortsatt i arbeid på arbeidsplassen sin.

Vil bedriftene virkelig gjøre dette?

- Det betyr i grunnen ikke så mye hva bedriftene vil gjøre. Trygdekantoret skal gå alle sykemeldinger etter i sømmene. Finner de ikke tegn til aktivisering av den sykemeldte i løpet av disse åtte ukene, kan de gå inn i bedriften og spørre om bedriften har mulighet for å aktivisere vedkommende. Dersom bedriften ikke har det, kan arbeidstakeren oversendes arbeidskantoret. Selv om trygdekantoret nok tar hensyn til tidsperspektiv på sykdommen og vurderer typen sykdom, er

vi likevel redde for et dette er en nådeløs linje.

Andre alternativ

Det er mulig å finne alternative løsninger som høyst sannsynlig gir bedre og friskere resultater enn å sitte i arbeidsledighetskø hos A-etat. Behandling og opptrening er blant annet eksempler på godkjente alternativ.

- Ja, sier Kari, det handler først og fremst om å bli frisk. Dersom legen din mener behandling og trening vil få deg raskere på beina, kommer dette inn under godkjent aktivisering. Jeg vil jo tro at både bedrift og trygdevesen vil være glad for at du blir fortest mulig frisk, og dersom denne aktiviseringen medvirker til det, er aktiviseringsprinsippet godt nok ivaretatt.

Er det andre ting den sykemeldte bør huske på?
- Ikke gå alene til arbeidsgiver. Ta med deg en tillitsvalgt eller arbeidskollega. I en sårbar situasjon er det lettere å bli satt ut av spill når en er alene. I tillegg, skriv aldri under på kontrakter og lignende der og da. Ta papirene med deg og konferer med tillitsvalgt.
Det er derfor vi har tillitsvalgte, sier Kari.

Løftet 80 kilos dukke og skadet arm og skulder

Et av SAFE sine medlemmer skadet skulder og arm da han skulle løfte en 80 kilos tung dukke i forbindelse med repetisjonsøvelse på brannlagskurs.

Det tok både tid og krefter før trygdekontoret til slutt godkjente skaden som yrkesskade.
- Ja, det ble en relativt lang historie ut av dette, bekrefter Kari Bukve, organisasjonssekretær i SAFE, og den som har fulgt opp saken for den uheldige kursdeltakeren.
- Historien er slik; vårt medlem skulle på repetisjonskurs for brannlag, og i forbindelse med den praktiske delen, inngikk løfting og trekking av en 80 kilos tung dukke over et hinder. Det resulterte i en akutt skade i skulder og arm. Ettersom dette både var et obligatorisk kurs for medlemmer av brannlag hvor deltakelsen er en del av jobben din, og skaden kom i forbindelse med selve løftet, regnet han det som en smal sak å få skaden godkjent som yrkesskade.

Ingen smal sak likevel?

- Nei, trygdekontoret avsto først å godkjenne skaden. De begrunnet det med at skaden ikke skjedde plutselig eller uventet. Videre viste trygdekontoret i sitt avslag til at belastningen måtte være ”usedvanlig” i forhold til hva som er normalt i vedkommendes arbeid. Dette løftet må vel sies å være temmelig usedvanlig?

- Ja det er det. Selv om det hører med til brannlagets medlemmer å redde eller løfte og trekke skadede arbeidskolleger, er dette noe som gjøres av to personer, ikke av enperson alene. I tillegg skjer jo slike løft under usedvanlige omstendigheter, altså ved brann eller ulykker. I en vanlig arbeidssituasjon driver en selvfølgelig ikke og løfter på tunge, ubevegelige dukker. En har heller ikke lov å løfte gjenstander som veier over 25 kilo. Tyngre løft skal gjøres ved hjelp av godkjente løfteanordninger.

SAFE klaget på vedtaket

I forbindelse med klagen ble det vist til forskriftene som sier at det skal finnes løfteinnretninger til alle løft over 25 kg. SAFE viste også til at det er forskjell på å slepe en ubevegelig dukke på 80 kg fremfor et levende menneske. En la og vekt på at det i kursbeskrivelsen heller ikke var beskrevet hva de praktiske øvelsene skulle bestå i, samt at det heller ikke ble foretatt regelmessig pretesting på fysisk tilstand for noen av kursdeltagerne, noe som er anbefalt i retningslinjene for røykdykkere. Det betyr med andre ord at deltakerne ikke visste hvilke praktiske øvelser de skulle gjennomgå?
- Det er riktig. Noen av øvelsene kjenner de

selvfølgelig fra tidligere repetisjonskurs, men løfting av denne dukken var ikke beskrevet i kursbeskrivelsen. Kunne han ha nektet å utføre øvelsen?
- Det er jeg faktisk usikker på, men jeg vet at det er flere av kursdeltakerne som slapp løftet, blant annet deltakere fra Statoil. Fra SAFE sin side ble det også vist til en dom fra Gulating lagmannsrett der det ble anført fra den ankende part at løft av tunge gjenstander uten løfteinnretninger må være usedvanlig, uansett yrkeskategori.

Historien endte godt

Det aktuelle trygdekontoret mente etter å ha vurdert anken, at det ble godtgjort at vedkommende som løftet 80 kg var utsatt for en belastning som ikke kunne vært unngått. Trygdekontoret mente og at løftet var usedvanlig i forhold til det som var normalt i hans arbeid. Skaden som medlemmet fikk i forbindelse med dukkeløftet ble derfor godkjent som yrkesskade.

Flere lignende tilfeller

I den senere tid har SAFE fått mange meldinger som går på skader eller usedvanlige belastninger i forhold til kurs, forteller Kari Bukve.
- Vi har fått henvendelser fra folk som har deltatt både på brannlagskurs og sikkerhetskurs hvor såkalte helikoptervelt inngår. I et tilfelle ble et menneske så

alvorlig kvestet at vedkommende endte i ambulanse og med sjukehusinnleggelse. Vi syns derfor det er god grunn til å stille spørsmål ved de ekstreme belastningene som folk blir utsatt for på kursene. Vi mener at en slik praksis må endres slik at kursene både tilfredstiller krav til opplæring samtidig som arbeidstakerens fysiske og psykiske helse blir i varetatt. Det er vel litt snodig at kurs som har som målsetting å bedre et selskaps rutiner når det gjelder HMS, selv har en praksis på kursene som nettopp kan påføre deltakerne skader?

- Det er det ingen tvil om. Dette er en viktig sak å ta opp. Jeg vil og benytte anledningen til å oppfordre medlemmer som lurar på dette, eller har skader etter kurs som de ikke har fått godkjent som yrkesskade; ta kontakt med tillitsvalgt, klubben din eller kom direkte til oss her i SAFE-huset. Det er viktig for oss å få en oversikt over dette slik at vi kan ta problemstillingen opp på et bredt grunnlag.

Dukkeløftet er en tung bør for mange.

Tekst Mette Møllerop

Er det nok å få teoretisk kunnskap om hvordan du skal løfte og trekke, eller bør du ha forsøkt dukkel ftet i praksis? Meningene er delte blant instruktørene på brannvernkurset.

- Dette løftet bør folk kunne klare greit, syns Kjell O. Lien, lærer ved Stavanger offshore tekniske skole og en av instruktørene ved brannvernkurs for oljeindustrien.
- Jeg har heller aldri opplevd at noen her ute ikke har klart dette. I SAFE f r vi tilbakemeldinger om at folk vegrer seg for å løfte dukker på 80 kilo. Mange er redd for skader i rygg og skuldrer.
- Jeg tror ikke du ødelegger ryggen ved et slikt løft. Det gjelder å løfte riktig, og den ergonomiske delen ved et løft gjennomgår vi her ute i forkant av denne øvelsen. F r du dårlig rygg av det løftet, kan du like gjerne få det av noe annet du går. Er folk pyser da?
- Nei, det tror jeg ikke. Det er vel heller slik at en tror at løftet kan være skadelig og vegrer seg av den grunn.

TVILENDE TIL NYTTEN AV LØFT

Odd Nordbø og Dag Lunde, begge instruktører, sistnevnte innleid, er mer tvilende til nødvendigheten av å få dukkel ftet utført i praksis.

- Jeg tror ikke det er så viktig om en utfører denne øvelsen i praksis, sier Nordbø. Vi må imidlertid vite hvordan vi skal løfte og trekke dukken, og det er også en del av den teoretiske kunnskapen vi underviser i her ute.

Folk må kunne velge om de vil delta i øvelsen, mener Dag Lunde. Han er innleid instruktør og driver eget firma med blant annet opplæring i sikkerhetsrelaterte emner, som arbeidsområde.

- Action er ok det, men ikke for en hver pris. Hvis faren for at en skader seg under kurset er stor, blir jo slike øvelser under sikkerhetskurs et paradoks. Vi driver sikkerhetsopplæring for å skape gode og riktige holdninger hos folk, ikke for å

Dag Harald Nilsen

Tanker i juletiden

Tekst Randi Bjørgen Foto Mette Møllerop

Vi har igjen lagt et hektisk år bak oss. Det har vært mange hyggelige møter i forbundene, og vi har i fellesskap jobbet oss gjennom politiske utfordringer. Samtidig har det rundt oss vært mange tankevekkende hendelser.

Noen ganger synes jeg det er interessant å bruke lyrikk for å tenke over dagliglivets små og store hendelser. Rudolf Nilsen skrev en gang følgende:

*Barnet springer på stranden
og plukker kulørte stener
og vraker en sten for en annen,
fordi det oppriktig mener
at den det fant sist er den peneste
og glatteste og reneste*

*Gamlingen rusler på stranden
Så krocket av oldingplager.
Han stanser ved barnet i sanden
og tenker på livets dager,
og tenker som så, at hver eneste
engang har vært den peneste.*

Dette er både vakkert og tankevekkende, og får meg til å dvele litt ved hva vi vil med YS. Visjonen i prinsippprogrammet vårt innledes med: ”YS skal forene fellesskapets styrke og enkeltmenneskets behov”. Utsagnet rommer mye. Lenge har vi vært opptatt av et inkluderende og mangfoldig arbeidsliv; hvor vi stadig vekk må minne om at dette også betyr

hensyn til funksjonshemmede, seniorer og innvandrere. I tillegg har vi et stort likestillingsengasjement, og vi har styrket ungarbeidet kraftig.

Prøv i dette perspektivet å lese versene til Rudolf Nilsen uavhengig av hverandre. I første verset nikker vi og tenker som så at - joda, selvsagt skal barnet velger den peneste, glatteste og reneste. I det andre verset nikker vi kanskje litt kraftigere på hodet og tenker - selvfølgelig har vi alle vært den unike, og selvsagt skal vi respektere erfaring og kompetanse som livet gir oss.

Ha en riktig skjønn julestund!
Randi G. Bjørgen, YS-leder

skade dem. Det er fullt mulig å legge stor vekt på riktig ergonomi ved løft, og la det være onp til den enkelte om de har lyst å prøve seg på løftet eller ei.

KURSDELTAKERNE ØNSKER IKKE LØFT

- Det er liten vits i å ødelegge ryggen i en øvelse, sier Dag Harald Nilsen fra Stena. Han er en av kursdeltakerne som akkurat nå har opplæring i blant annet brannsløkking og dukkeløft. - Øvelsen må være frivillig og kurset må heller legge vekt på den teoretiske delen som omhandler riktige løfteteknikker. Er det en gjengs oppfatning på kurset? - Ja, det er samme oppfatning over hele linja. Vi snakket om dette i går, og alle var enige om at dette må være frivillig. Det er heller ikke alle selskap som forlanger dette av brannvernfolkene sine. Statoil og Hydro gjør for eksempel ikke det.

Roy Erling Furre, 2. nestleder i SAFE med spesialområde i HMS, var med som

prøvekanin i dukkeløft. Han hadde dette å si om øvelsen i å løfte en dukke på 80 kilo:

- Det var en uhåndterlig gjenstand som var lite ergonomisk å løfte.

Men et menneske som er skadet eller ikke er ved bevissthet, er vel heller ikke lett å håndtere?

- Nei det er riktig, men dukken er nok likevel tyngre å håndtere enn et levende menneske, på grunn av substansen eller materialet i dukken. Dessuten får du nok et adrenalinkick når kroppen er i alarmberedskap i forbindelse med en ulykke. Da mobiliserer kroppen selv ressurser som er med på å forhindre skader. Her ute, under øvelse, står folk i ro og venter på tur, du blir kanskje kald av å stå og vente, i hvert fall har du ikke varmet opp før løftet. Det blir en helt annen setting enn når det virkelig gjelder.

Vi kan med andre ord slå fast at denne lille undersøkelsen ikke fant mange begeistrete dukkeløftere, faktisk kun en, den ene av tre instruktører.

Foto til venstre:
Kjell O. Lien, instruktør og lærer
Foto til høyre:
Dag Lunde, instruktør

Foto til venstre:
Takk for innstasen! Terje Nustad takket Randi Bjørgen for mangeårig innstas som leder i YS. – Det er første og siste gang jeg er tilstede på en SAFE-kongress, sa Randi Bjørgen. Jeg stiller ikke til gjenvalg for en ny periode.

Foto til høyre:
Et enstemmig ja til nytt forbundsstyre. Alle valgene ble gjort ved akklamasjon.

Foto under:
Bent Endresen, advokat i SAFE og Gunvar Eriksen, klubbleder i Esso, er fornøyd med diskusjonene under kongressen.

Vellykket kongress i SAFE

Tekst Mette Møllerop Foto Mette Møllerop

Historiens første kongress i SAFE ble en svært vellykket kongress og et synlig bevis på at land og sjø nå står sammen i energisektoren.

Kongressen var preget av gode debatter, engasjerte deltakere og debattanter, fornuftige innlegg og skarpe og tidvis morsomme replikker. Selv om det kanskje var den roligste kongressen på mange år, var talerlisten lang, og forslagene mange. En rekke forslag og resolusjoner ble vedtatt. Kanskje viktigst var den enstemmighet som kongressen viste i forhold til valg av ledelse og nytt forbundsstyre. Valgkomiteens innstilling for alle verv ble vedtatt ved akklamasjon.

- Leder:**
Terje Nustad (operatør)
- 1.nestleder:**
Bjørn Tjessem (konstr. & vedl.)

- 2.dre nesteleider:**
Roy Erling Furre (forpleining)
- Org.sekretærer:**
Kari Bukve (forpleining)
Siegfried Bischler (rederi)
- Forbundsstyremedlemmer:**
Gunvar Eriksen (operatør)
Øivind Olsen (forpleining)
Hilde-Marit Rysst (operatør)
Øyvind Bjørlow (rederi)
Frode Roberto Rettore (konstr. & vedl.)

- Forhåndsvalgte representanter:**
Oddleiv Tønnessen (forpleining)
Tor Stian Holte (operatør)
Roy Aleksandersen (rederi)

- Rolf Onarheim (brønnservice)
Christian Vikan (konstr. & vedl.)
Vegard Torset (land)
Bent Arve Iversen (land)
- Vararepresentanter:**
Arne Kjølberg (operatør)
Kathrine Hettervik (land)
Inger Staff (rederi)
Stein Bredal (operatør)
Espen Johannesen (brønnservice)
Vigdis Lio (forpleining)
Stig Arne Pettersen (brønnservice)

- Valgkomité**
Reidar Rikstad (rederi)
Harald Sverre Myklebust (operatør)
Nigel Henriques (forpleining)
Ståle Nesheim (land)
Ståle Håheim (brønnservice)
- Vararepresentanter**
Olav Lindland (forpleining)
Anders Lothe (operatør)
Kirsti Lavold (operatør)

- Kontrollkomité**
Geir Tore Christiansen (operatør)
Ørjan Andresen (brønnservice)
Kai Morten Anda (forpleining)

Det første forbundsstyret i SAFE.

Jan Bakker, klubbleder i Transocean:
– Det er mye tøffere å være tillitsvalgt nå.
Storkapitalen prøver å rive ned hele den norske arbeidslivsorganisasjonen.

Viktige resolusjoner på SAFE kongress

Det ble vedtatt en hel rekke viktige resolusjoner på kongressen. Både medlemmene og klubbene hadde vært aktive på forhånd, og under kongressen fikk redaksjonskomiteen nok å gjøre. Her følger de viktigste resolusjonene.

Bruk av gass i Norge

Fra områdeutvalg landanlegg kom resolusjonsforslaget vedrørende bruk av gass i Norge. Forslaget ble enstemmig vedtatt av kongressen:

Norge har en unik tilgang på naturgass men er i liten grad i stand til å utnytte dette til industriell utvikling på land. Det meste av gassen som produseres på sokkelen blir nå eksportert og Norge går glipp av arbeidsplasser og merverdi som gassbasert industri kunne skapt. En forutsetning for å utvikle industri basert på gass er rammevilkår. En kan her nevne infrastruktur, konsesjonskrav og kostnader ved eventuell CO₂-håndtering. Det er i denne sammenheng absolutt nødvendig at norsk industri får tilsvarende rammevilkår som våre utenlandske konkurrenter hvis de prosjekter som er under utredning skal kunne gjennomføres. Rammevilkårene er et klart politisk ansvar og det må nå stilles krav om at regjering og ansvarlige statsråder snarest får lagt på plass de vilkår som industrien trenger. SAFE vil være en pådriver for å få dette gjennomført.

eDrift og fjernstyring på norsk sokkel

Oljeindustrien og myndighetene har signalisert at innføring av eDrift og nye driftsformer, vil innebære en ny effektiviseringsprosess kalt det 3.dje effektiviseringsspranget. SAFE krever åpenhet og innsikt i prosessene som nå pågår, og som

vil komme i tiden fremover.

Den nødvendige arbeidstakermedvirkning i henhold til avtale- og regelverket må sikres, både sentralt og lokalt.

Arbeidstakernes tillitsvalgte skal være med på å utarbeide og kvalitetssikre både forutsetninger og konsekvensanalyser i arbeidet med innføring/vurdering av eDrift eller nye driftsformer.

SAFE skal arbeide for at de nye driftsformene ikke medfører forringelse av HMS.

SAFE skal motarbeide utflagging av arbeidsplasser og endringer som svekker sysselsetting, distriktspolitikk og samfunnsmessige konsekvenser på en slik måte at det ikke kan forsvares ut fra en samfunnspolitisk forståelse. SAFE vil arbeide mot utflagging av fagmiljø, beslutningstakere, arbeidsplasser. SAFE skal arbeide for at kontrollsenter blir lagt innenfor petroleumstilsynets ansvarsområder og innenfor virkeområdet til regelverket.

SAFE skal arbeide for å minimalisere skadevirkningene for våre medlemmer ved innføring av eDrift og nye driftsformer.

SAFE er ikke negativ til å ta i bruk ny teknologi, og sier ja til fjernstøtte – men sier også nei til fjernstyring. SAFE vil derfor arbeide for at bemannede innretninger ikke blir fjernstyrt.

SAFE vil arbeide for at ny teknologi ikke blir tatt i bruk før den er sikker og velprøvd.

SAFE skal arbeide for at konsesjonspolitikk og krav til PUD blir fulgt opp til beste for våre medlemmer, industrien og samfunnet. Bruk av kameraovervåking må underlegges regulering, slik at ikke arbeidstakere blir overvåket på et vis som svekker det psykososiale arbeidsmiljøet.

Nei til utflagging av arbeidsplassene våre

Norsk som arbeidsvilkår var et av kravene som ble vedtatt i resolusjonsforslaget fra områdeutvalg rederi, ved Øyvind Bjørlow og Terje Evensen:

For å sikre våre arbeidsplasser på norsk sokkel, krever SAFE at alle skal være ansatt i et norskregistrert selskap. Slik sikrer vi at alle har like lønns- og arbeidsvilkår, med grunnfeste i norsk AML (Arbeidsmiljølov) og tariffavtaler. Arbeidsspråk skal være norsk.

Sosial dumping hos kontraktører

SAFE kongressen 2005 har fått mange tilbakemeldinger fra tillitsvalgte om at innleide og vikarer som arbeider i våre tariffområder får vesentlig dårligere lønns- og arbeidsvilkår. SAFE kongressen 2005 mener at dette er sosial dumping og krever at alle som arbeider innefor våre tariffområder skal minst ha lønns- og arbeidsvilkår tilsvarende våre tariffavtaler. SAFE kongressen krever videre at selskapene bemanner opp for å unngå bruk av vikarer og innleide.

En alternativ oljepolitikk

Vi har tidligere opplevd at det plutselig har dukket opp utspill fra representanter for ledelsen i Statoil og Hydro om fusjon av de to selskapene. Hittil har slike utspill blitt avvist av representanter for regjeringen. SAFE mener at det fortsatt er viktig å være på vakt mot nye slike utspill, og krever av politikerne at de slår fast at en slik fusjon ikke er aktuell. Vi oppfordrer andre organisasjoner til å støtte dette kravet.

En slik fusjon vil føre til tap av svært mange arbeidsplasser i de to selskapene og utgjøre en kraftig privatisering av Statoil. Vi ønsker i stedet å samarbeide med andre organisasjoner for at Statoil igjen skal bli et heleid statsselskap. Det kan gjøres ved å omplassere deler av petroleumsfondet som er investert i utenlandske aksjer til aksjer i Statoil. Også

Proessen rundt forbundsorganiseringen har vært ryddig og grei, sa YS-leder Randi Bjørgen. Vi har ingen ting å sette fingeren på. Spørsmålet er hva som tjener det enkelte medlem best. Resultatet er på plass, enten vi liker det eller ei. Vi har fått SAFE.

i den fasen som virksomheten på norsk sokkel nå er inne i, trenger vi Statoil som et redskap til å sikre en forsvarlig utvikling på norsk sokkel. Vi kan ikke stole på at utenlandske aksjonærer vil bidra til det.

Bakgrunnen for forslagene om fusjon mellom Statoil og Hydro er at ønsket om størst mulig avkastning settes høyere enn alt annet og er et forsøk på å skape et større selskap for å vinne fram i konkurransen om petroleumsressurser i utlandet. Men selv et slikt sammenslått selskap blir lite i forhold til de store internasjonale oljeselskapene og har ikke tilgang til de maktmidler de har bak seg.

Disse selskapene vil i tillegg kunne ta i bruk virkemidler som vi ikke kan akseptere for å vinne innpass hos korrupte og undertrykkende regimer. Et forsøk på å delta i konkurransen om utenlandske petroleumsressurser på dette grunnlaget vil derfor kunne sette de verdiene som er skapt på norsk sokkel i fare, for eksempel ved at det sammenslåtte selskapet blir kjøpt opp.

Statoil har utviklet stor kompetanse og denne kan komme til nytte i et samarbeid med andre nasjonale oljeselskap i land der myndighetene bidrar til at virksomheten kommer hele folket til gode. Erfaringene fra slik virksomhet i utlandet vil være nyttige for virksomheten i Norge og skaffe gode inntekter uten at verdiene fra norsk sokkel settes i fare.

Resolusjoner som omhandler HMS
Det ble vedtatt en hel rekke viktige resolusjoner på SAFE sin kongress i helgen 10. til 13. november. Både medlemmene og klubbene hadde vært aktive på forhånd, og under kongressen fikk redaksjonskomiteen nok å gjøre. Her følger de viktigste resolusjonene som angår HMS.

Ekofisk-saken
Dagbladet har avdekket et skremmende antall helseskadde arbeidstakere på Ekofiskfeltet. Dagbladserien har også ført til at helseskadde som har arbeidet på andre felt, har sett sammenheng mellomhelseskader og arbeidsmiljø. SAFE kongressen 2005 krever at arbeidsmiljøet blir kartlagt, og at Petroleumsstilsynet tar håndheving av kjemikalier regelverket med større alvor. Industrien må kartlegge omfanget av eksponering, slik at det kan settes i gang effektive vernetiltak.

Varmt arbeid
Varmt arbeid påfører mange arbeidstakere alvorlige helseskader. Haukeland-prosjektet "Varmt arbeid: Luftveis- og hudsykdommer i verksteds- og petroleumsindustrien" har møtt stor motstand fra deler av oljeselskapene som ikke har ønsket fokus på dette området. SAFE kongressen 2005 krever at oljeselskapene straks fullfinansierer Haukeland-prosjektet.

Løft for konstruksjon og vedlikehold
Arbeidstakerne innen konstruksjon og vedlikehold samt plattformopphogging er den gruppen som er mest utsatt for ekstrem støy, ekstreme fysiske belastninger, ekstrem kjemisk eksponering og uforsvarlig verneutstyr og arbeidsteknikker. De har også de dårligste arbeidsbetingelsene.

SAFE kongressen krever at det etableres et tilsvarende prosjekt som det part-sammensatte "Løft for forpleining" for dem som jobber innen konstruksjon, vedlikehold og plattformopphogging.. SAFE kongressen tar også sterk avstand fra bruk av fastpriskontrakter som gir akkordlignende arbeidspress.

14 dagers sammenhengende nattskift
Operatørene i oljeindustrien på norsk sokkel påtvinger de ansatte, både egne og kontraktører, 14 dagers sammenhengende nattskift. Dette diktatet tar SAFE sterk avstand fra. Denne skiftordningen har gitt mange av våre medlemmer problemer. De helsemessige og sikkerhetsmessige konsekvenser av denne typen skiftordninger er ikke utredet. SAFE vil jobbe for at dette blir kartlagt av eksperter på søvn, skift, helse og sikkerhet. SAFE krever også at selskapene etablerer styringssystem for håndtering av skift, helse og sikkerhet.

Livbåter på sokkelen
SAFE kongressen 2005 krever at myndighetene og industrien rydder opp

Foto til venstre:
Bj-folk: Rolf Onarheim og Alf Bang Jacobsen

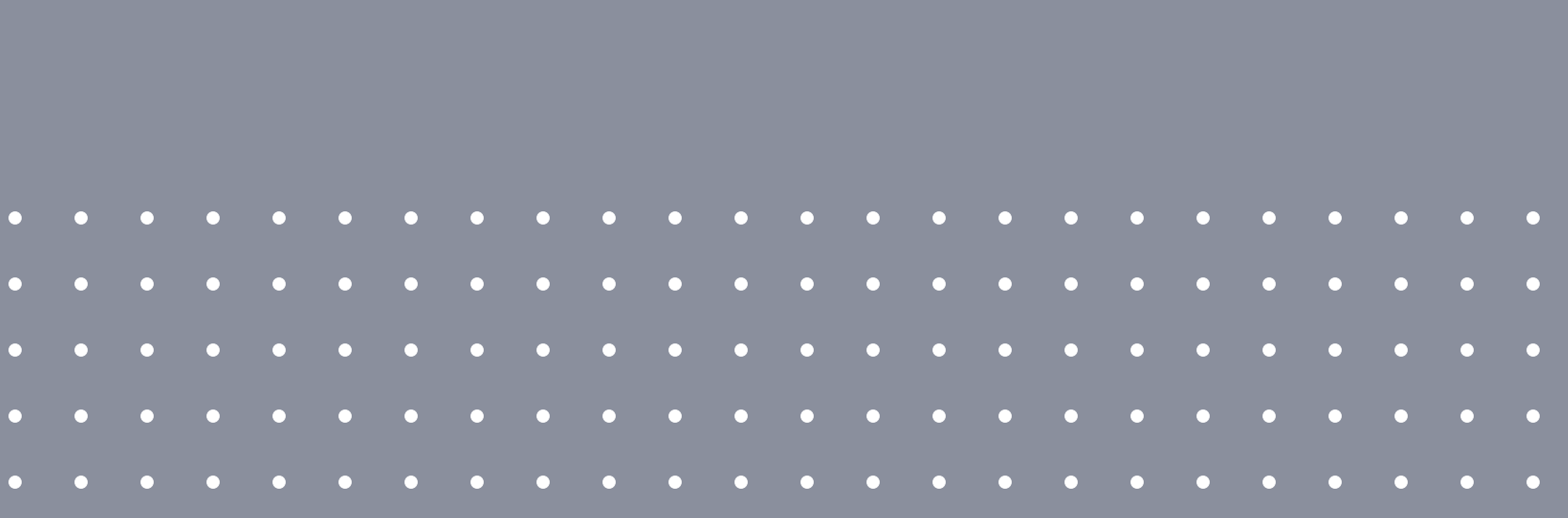
Foto til høyre:
Bent Arve Iversen, klubbleder på Esso Slagen

i forholdene rundt livbåtsikkerhet. Myndighetene må granske hva som er de bakenforliggende årsaker til at arbeidstakerne på sokkelen har vært i livsfare. Regelverk og teknisk sikkerhet må revideres nasjonalt og internasjonalt. Arbeidstakerne skal sikres reell innsikt og medbestemmelse i forhold til de utbedringsløsninger som blir valgt. Arbeidstakernes tillitsvalgte skal delta i verifikasjonsarbeidene som blir utført for å sikre robustheten i livbåtsikkerheten.

Medlemmer på søk og redningslag må i henhold til OLF sine retningslinjer gjennomgå en dukketest som innebærer at hver enkelt må løfte/slepe en testdukke på 80 kilo. Mange føler at dette utgjør en for stor ryggbelastning og at det er stor fare for at skade kan oppstå. SAFE mener at arbeidstilsynets anbefalinger om at enkeltløft ikke bør overstige 25 kilo, må være retningsgivende. SAFE vil arbeide for at en enten må redusere vekten på testduken eller at testen gjennomføres av to personer.

Terje Nustad gav ros til deltakerene for å ha bidratt til at kongressen ble gjennomført på en eksemplarisk måte.

Randi Bjørgen: – Vi ønsker å se dere mer. Vi trenger den faglige kompetansen innen HMS som dere sitter på, vi trenger innspill for å utvikle oss og organisasjonen.

Terje Nustad ønsket velkommen til temadag.

Temadag

Tekst og foto Mette Møllerop

Fra forskjellig ståsted, men med en felles rød tråd. Framtidas utfordringer i oljeindustrien var tema for denne dagen.

Som ved tidligere kongresser, valgte også den nye SAFE-kongressen en egen dag viet innledninger og diskusjoner om viktige tema. I år ble det hentet inn innledere med forskjellig bakgrunn og innfallsvinkel som skulle belyse noen av de utfordringene SAFE mener oljeindustrien står ovenfor i framtida.

Spesiell dag

Terje Nustad ønsket delegater og gjester velkommen og trakk spesielt fram det gledelige ved at land og sjø nå er samlet i et forbund. En fulltallig sal ga delegatene fra landanleggene en ekstra varm applaus. Nustad pekte på betydningen av å stå sammen i forhold til de utfordringene vi ser både ved E-drift og press på norske arbeidsplasser. I tillegg er også betydningen av å bli flere og sterkere en viktig faktor for framtida.

Utfordring fra YS

Enhver familie har sitt ”enfant terrible”, sa Randi Bjørgen og utfordret SAFE i forhold til flere områder. – Ettersom det er siste gang jeg står her på talerstolen på deres kongress, vil jeg være så frimodig at jeg utfordrer dere på noen punkter. Når arbeidsgiverorganisasjonen

slår knute på seg hver gang de hører de tre bokstavene OFS, lurer jeg på hvorfor. Jeg har utfordret arbeidsgiversiden, bedt dem høre etter hva som blir sagt fra deres side, ikke bare forholde seg til gammel historie. Likevel, alt til sin tid. Det er ikke sikkert at kamp alltid og til enhver tid er riktig, kanskje er et kompromiss også en løsning. Bjørgen trakk fram SAFE sin kompetanse på HMS som stor og viktig. Samtidig ønsket hun at organisasjonen delte kunnskapen sin med andre. – Vi ønsker å se dere mer. Vi trenger den faglige kompetansen dere sitter på, vi trenger innspill for å utvikle oss og organisasjonen.

Også pensjonsspørsmålet og skatteforslaget var tema hos Bjørgen. I forhold til sistnevnte sak var YS kritisk til prioriteringen av skatteinngrepene. – Vi har fått gjennomslag for noen av våre saker, som økning av bunnfradraget, men det er for liten inngripen i store kapitalinntekter og alt for stor inngripen i små inntekter.

En strålende rapport

Det var karakteristikken Randi Bjørgen ga rapporten til Helge Ryggvik og Ole Andreas

Engen. – Jeg syns det var påfallende at Statoil ikke stilte opp til debatt i Dagsrevyen, og jeg ergret meg over Dagsrevyens prioritering av saker i forhold til viktigheten av denne saken.

Statoilrapporten var neste tema

Helge Ryggvik og Ole Andreas Engen hadde ansvaret for presentasjonen av problemstillingene som beskrives i rapporten ”Den hemmelige dagsordenen, og hvordan den må møtes. Rammer for en ny oljepolitikk”. Rapporten har fått en grundig gjennomgang i SAFE magasidnet 1–05 og blir derfor ikke omtalt her. Rapporten er gratis og kan fortsatt bestilles hos SAFE. Reaksjonene etter at rapporten kom ut, har vært mange. – Flere mener at vi ikke liker Statoil og at vi undergraver selskapet, sa Ryggvik. – Det gjør vi selvfølgelig ikke. Statoil er Norges viktigste selskap og oljehistoriens viktigste selskap. Vårt mål er å gjøre Statoil til det selskapet det engang var, og det selskapet det er ment å være.

Taushet

Både Helge Ryggvik og Ole Andreas Engen opplevde å bli møtt fra taushet fra enkelte hold. De etterlyste begge diskusjon rundt temaet. – At de ikke er enige med oss er greit, men ingen diskusjon? Vi har hatt en del merkelige opplevelser i forbindelse med rapporten, det er sikkert. Ikke minst var

Foto til venstre:

Sten Atle Jølle, Statoil, var på talerstolen flere ganger.

Foto til høyre:

Flere hadde ordet i diskusjonen etter på, blant annet Jan Bakker, Trancocean.

Foto til venstre:

Bent Endresen

Foto til høyre:

Idar Helle

den rar, den e-posten som gikk ut fra ledelsen til mellomlederne som skulle gi en forklaring på hvorfor Statoil ikke svarte på spørsmålene. Det er også temmelig spesielt at den fagorganisasjonen som har opplevd Statoil som den argeste motstander som arbeidsgiver, er også den organisasjonen som har slåss mest for å hindre privatisering. Ellers i organisasjonene har det vært liten motstand.

Inn på teppet

Ole Andreas Engen har 12 år bak seg i Rogalandsforskning, RF. Etter at han hadde uttalt seg om Statoil og rapporten på dagsrevyen, opplevde han at styret i RF tok det ille opp at selskapet ble kritisert for sine valg og disposisjoner. Hva slags fri og uavhengig forskning er dette? spurte Engen på temadagen. Hva slags forskning skal vi ha hvis objektive rapporter skal legges vekk dersom det står noe negativt om selskapet? Statoil er for øvrig en av de viktigste

samarbeidspartnerne til RF.

– Jeg er for øvrig ikke blitt innkalt til styret, men blitt fortalt dette fra andre, sa Engen.

Stein Bredal

– Jeg syns det er flaut at Statoil ikke tar opp ballen, sa Stein Bredal, YS-leder i Statoil, til Ole Andreas Engen og Helge Ryggvik. – Jeg har forståelse for din situasjon og må si at jeg kjenner meg igjen, sa Bredal med et humoristisk hint til Statoils styre.

Bredal ga ros både til rapporten og arbeidet Ryggvik og Engen har lagt ned i den, og roste også innsatsen og standpunktene til det gamle OFS, nå SAFE og YS.

– Dette står i motsetning til LO, hvor mange i dag er skamfulle for det de gjorde i forhold til privatiseringen. Merkelig nok har mange likevel problemer med å innrømme at valget de tok den gang var feil. Et rart paradoks...

Hva Statoil kunne ha vært

Hvor skal man plassere Statoils overskudd? spurte Bredal så. Og fortsatte:

– I oljefond eller i budsjettet for norsk utbygging, som veier, skoler og slike ting?

Bredal la deretter fram en vurdering av den betydningen Statoil kunne ha hatt som norsk modell i land som for eksempel Brasil og Russland.

– Vi kunne vært et godt alternativ med vår norske modell. Det er også viktig at myndighetene trør til. Et fornuftig samspill her ville være at myndighetene forlangte at produksjonen fortsatte på gamle felt før operatørene hoppet over på de nye ”indrefiletene”.

Globalisering

Bent Endresen, advokat i SAFE og Idar Helle, stipendiat ved Universitetet i Oslo, UiO, så på tariffavtalen og de faglige rettighetene i et internasjonalt perspektiv. Utstasjonering var et område som ble viet en del oppmerksomhet fra begge innlederes side.

- Vi ser for eksempel at indiske arbeidere som jobber i Europa, følger indisk regelverk. Når oppholdet og oppdraget er over, returnerer arbeiderne til hjemlandet. Dette er et økende problem i forbindelse med outsourcing, sa Bent Endresen.

Hvilke svar skal fagbevegelsen gi på denne problematikken? Hvordan skal en forholde seg til slike arbeidsforhold og til den type tjenesteyting?

- Vi har ingen nye svar, sa Endresen. Det er ikke noe nytt her. Altså må en lære av den gamle historien. De gamle svarene gjelder fortsatt for fagbevegelsen: å styrke seg både lokalt og nasjonalt.

Endresen så også på forskjellige former for internasjonalisering.

- Det er ingenting i veien for å internasjonalisere avtaler eller standarder, bare en ikke går under en standard. Vi må med andre ord ikke akseptere sosial dumping av arbeidsforhold og arbeidsavtaler. Det er ingenting i veien med utenlandsk arbeidskraft, men det skal jobbes i forhold til vårt norske avtaleverk. Som dere ser, er dette ikke nytt. Det dreier seg om å styrke

og bevare det vi har.

Midler

Hvilke midler kan brukes? Endresen slo et slag for boikott.

- Boikott kan være et effektivt. Da vi gikk inn i EØS pågikk det en stor debatt her i landet. Den gang var frykten større enn nødvendig, viste det seg. Stortinget valgte da en allmenngjøring. Nå har vi sett flere slike allmenngjøringsavtaler i funksjon, og det ser ut til å fungere. Men det tar tid. I tillegg skal en kunne dokumentere at en eventuell sosial dumping finner sted, og det er ikke alltid like enkelt å bevise.

Tjenestesektor vokser

- Tjenestesektoren overtar den dominerende rollen i europeisk økonomi, sa Idar Helle fra UiO. - Nå utgjør denne sektoren over 60 prosent av produksjonen. Denne sektoren har dårligere lønns- og arbeidsforhold enn annen produksjon og den bruker mye ufaglært arbeidskraft som jobber under dårligere arbeidsbetingelser enn andre.

Da EU vokste mot øst, kom billig arbeidskraft vestover og vi opplevde hva sosial dumping kan innebære.

- Arbeidsgivere som ønsker billig arbeidskraft har vunnet en viktig seier. EU har tenkt å møte konkurransen fra USA med billig arbeidskraft og sosial dumping. Helle viste også til arbeidstidsendringer. - Vi har nå sett flere eksempler på utvidelse av arbeidstiden. Vi vet også at i USA jobber 30 prosent av arbeidsstokken under fattigdomsgrensen. Vi vet at arbeidsulykker på grunn av manglende sikkerhet ligger på 10 prosent. Vi vet med andre ord hva vi skal konkurrere mot.

Nedbygging

- For tida foregår en deregulering og nedbygging av lov og avtaleverk i arbeidslivet både på nasjonalt og europeisk nivå, sa Helle. Det skulle utvikles et regelverk som støttet arbeidsfolk og deres arbeidsforhold, men med noen få viktige unntak, er det blitt lite konkret ut av dette. Spesielt lite er gjort med den sosiale dimensjonen. Vi kan altså slå

Helge Ryggvik: At Statoil ikke er enige med oss er greit. Men at de ikke vil diskutere Statoils disposisjoner og valg, forbauser oss.

Foto under:

De var enige om situasjonen for fagbevegelsen i Europa, de to innleiderne Bent Endresen og Idar Helle.

Foto til venstre:
Bjørn Øystein Holst, Hydro

Foto til høyre:
De hadde forskjellig vektlegging av problemstillingene rundt E-drift, de to innleiderne Roy Erling Furre fra SAFE og Bjørn Øystein Holst fra Hydro.

Foto til venstre:
Frode Rettore, klubbleder i NSL
Foto til høyre:
Halvor Erikstein, yrkeshygieniker i SAFE

fast at arbeidsfolks rettigheter ikke er prioritert. Ingeting gjøres for tida med tjenstedirektivet. Det ligger foreløpig i ro. Det er både tilhengere og motstandere fornøyd med, sa Helle.

Han spurte videre hva som ville skje om det blir vedtatt?
- For oss, altså for arbeidslivet, vil det få dramatiske konsekvenser. Fagbevegelsen er dessuten i en defensiv posisjon, selv om situasjonen ikke er fullt så mørk som for to – tre år siden.
Vi ser at protestene ute i Europa øker. I Brussel har det vært store demonstrasjoner mot tjenstedirektivet. Tidligere støttet venstresiden EU. Denne delen er svekket nå.
Når det gjaldt motstand, sa Idar Helle seg enig i Endresens forslag til virkemidler.
- Både boikott og blokader er gode virkemidler og bør brukes.

HMS i et større perspektiv

En del av temadagen var viet HMS i

forskjellige former. Selv om E-drift i og for seg kanskje ikke akkurat ligger under det tradisjonelle HMS-begrepet, kan virkning og resultat av denne typen fjernstyring uten tvil få konsekvenser som går inn under området HMS.
Roy Erling Furre, 2. nestleder i SAFE, har i lengre tid jobbet med problemstillinger rundt E-drift, og lot forsamlingen ta del i disse.
Furre brukte flere ”tanker” som illustrerer problemstillingene. Fellesnevneren for disse var følgende spørsmål: Betyr fjernstyring noe for oss og vår trygghetsfølelse?
Han ba deltakere se på følgende situasjon:
- Dersom vi tenker oss at vi sitter om bord på et fly på vei til Oslo, som er fjernstyrt fra et sentralt kontrollrom på bakken, og at Gardermoen lufthavn er fjernstyrt fra India, vil vi da føle oss trygge og godt ivaretatt?
Kompleksiteten og datamengden ved fjernstyring offshore vil være langt større enn ved fjernstyring av flytrafikk.

Kan vi kreve at arbeidstakerne offshore skal føle seg tryggere enn passasjerene i et ubemannet fly eller helikopter?

Fagbevegelsens oppgave

Hva kan fagforeningene gjøre, eller hva bør de gjøre?
- Fagforeningene må påvirke veien videre. Det må gjøres ved å bruke organisasjonenes og arbeidstakernes egen kompetanse. Vi må sørge for jobbtrygghet og HMS samtidig som vi må forholde oss til de endringene som skjer.
Furre var opptatt av at fagbevegelsen må ha innflytelse på prosessen.
- Vi må stille de riktige kritiske spørsmål i tide, slik at ikke teknologiracerne ukritisk bestemmer både innhold og tempo.
E-drift er et spennende område for såkalte teknologifreaker, derfor er det spesielt viktig å vektlegge konsekvensanalyser.
- Det er derfor en betingelse at vi hele tida har fokus på både gode arbeidsvilkår og redusert risiko, slik at dette ikke tar av og går for fort, sa Furre.

Flere ting må avklares

Arbeidstidsordninger og eventuell boplikt i forbindelse med omstillinger som vil følge i kjølvannet av dette. Det må avklares og forhandles fram regler for pendling og rotasjonsordninger. Vi må vite hvordan styringen skal fungere. Skal vi ha fjernstyring eller fjernstøtte? Vi skal ha en lokalisering av kontrollrommene, og vi må utrede og forhandle fram avtaleverkets- og regelverkets virkeområde på landanlegg.
- Dette er som dere ser omfattende problemstillinger, sa Furre. – Vi og fagbevegelsen må bruke tid og krefter for å skaffe oss nok kunnskap om dette. Dette var punkter han trakk opp som viktige:
• De menneskelige begrensninger i håndtering av informasjonsflommen
• Det skjøre trepartssamarbeidet
• Behovet for kompetanse og de mange kompetansebegrensningene i selskapene
• Organiseringen
• Helheten i en ekstrem kompleks virkelighet

• Viktigheten av budbringeren som kommer med de ”dårlige” nyhetene

Hva skal SAFE kreve?

- SAFE krever medbestemmelse når ny teknologi og nye arbeidsformer skal innføres på norsk sokkel!
- Ja til fjernstøtte og bedring av sikkerhet
- Nei til fjernstyring og utflagging av virksomhet!
- Nei til nye arbeidsformer som svekker sikkerheten for de som er igjen ute.

E-drift er et verktøy

Bjørn Øystein Holst fra Hydro var ikke så bekymret for konsekvenser i forhold til HMS.
- Vi må huske på at E-drift er et verktøy for å skape felles arbeidsprosesser mellom menneskene på sjø og land, lokalt og globalt.
”Norsk sokkel er moden”, det står det overalt. Næringens ønske er å fokusere på e-driftløsninger som viktige bidrag til å forlenge levetida og skape langsiktige arbeidsplasser.

Også Amund Bjerkeseth fra det gamle helikopterutvalget i tidligere OFS fikk blomster. Som svært mange helikopterflygere har også Bjerkeseth fått alvorlige skader på hørselen.

Pål Molander fra STAMI vil bli en viktig samarbeidspartner for SAFE i HMS-spørsmål.

Foto til venstre:
Morten Halland takket Kari Bukve og SAFE for hjelp og støtte under arbeidet med å få dannet en klubb i Scandinavia Metall.

Foto til høyre:
Hilde Marit Rysst fra Statoil og Oddleiv Tønnessen fra ESS Offshore er forberedt på at det nye forbundsstyret må ta tak i en rekke saker som omhandler HMS.

Foto til venstre:
Tom Engh fra Nordsjødykkeralliansen la fram en situasjonsrapport over saken om dykkerne. Den vil komme som en større artikkel i neste nummer av SAFE magasinet.

Foto til høyre:
Rolf Guttorm Engebretsen fra Nordsjødykkeralliansen: Selv om dette er slitsomt, har vi ikke tenkt å gi opp dykkernes sak. Også hans innledning vil komme i neste nummer av SAFE magasinet.

Forventninger

Holst viste til de forventninger som ligger hos myndigheter og i næring.

- En ønsker seg et forbedret HMS, økte inntekter og reduserte driftsutgifter.

Han så også på dagens situasjon som kan karakteriseres slik:

- Nye offshoreprosjekter fokuserer fjerndrift fra land.
- Bore- og brønnintervensjoner fokuserer begrensninger fra land.
- Modne felt fokuserer oppgave-overføring.

- Uansett er de såkalte suksesskriteriene arbeidstakermedvirkning. Vi kan ikke gjennomføre dette uten det, sa Holst. Som en konklusjon summerte han opp E-drift slik:

- E-drift er smartdrift. Det handler om 10 prosent teknologi og 90 prosent organisasjonsendringer. E-drift vil endre og utvide fagskiller og det vil endre arbeidsoppgaver og arbeidsplasser. Vi skal rett og slett bruke teknologi for å gjøre ting på en smartere måte, avsluttet Holst.

HMS i kjemikaliegass og oljetåke

Den siste delen av temadagen omhandlet kjemisk helsefare og skader fra opphoggingsindustrien og fra selve oljeproduksjonen.

Fire innledere hadde korte innlegg hvor de beskrev de forskjellige skadene en kan få, hva slags ekstremt arbeidsmiljø en utsettes for, og dokumenterte en rekke svært alvorlige skader som blant annet er beskrevet i en rekke avisartikler i Dagbladet og andre medier.

Kari Bukve, organisasjonssekretær i SAFE, fortalte om sine opplevelser med opphoggingsbedriften Scandinavia Metall. Hun var utsendt organisasjonssekretær fra tariffområdet i SAFE og skulle være behjelpelig med de formelle sakene da flere arbeidere ville melde seg inn i daværende OFS. Både forhandlinger og avtaler utviklet seg etter hvert til den rene farse. For de fleste av tilhørerne på temadagen, som tross interne uenigheter i sine bedrifter stort sett har greie avtaler å forholde seg til, fortoner nok historien til

Kari Bukve seg svært virkelighetsfjern, ja nesten surrealistisk. Enda mer spesielt ble det da klubblleder i bedriften, Morten Halland, inntok talerstolen.

Han bekreftet først den omstendelige prosessen det var å få fagforenings-medlemskapet i orden, deretter gikk han over på den delen som omhandlet HMS.

Asbest og kviksølv

- Vi visste ikke hva som var i tankene. Vi jobbet sammen med utenlandske arbeidere som ikke hadde et forståelig arbeidsspråk, ikke hadde noen særlig kunnskap om sikkerhet, ikke hadde arbeidskontrakter og så videre. Vi arbeidet med asbest og kviksølv under ”parolen: Hei hvor det går”.

Morten Halland sier at situasjon og arbeidsforhold er bedre i bedriften i dag. De ga aldri opp, og fikk dessuten uvurderlig hjelp fra SAFE. Selv om situasjonen i Scandinavia Metall er blitt mye bedre, er tilstanden i bransjen

urovekkende.

- Vi må få kontroll over situasjonen, sa Halland. - Vi må skolere de ansatte som jobber med skroting og opphogging, vi må ha kurs og folk må organisere seg. Dette er viktig! Politikerne er ikke oppdaterte og de bryr seg heller ikke. I valgkampen snakket de om alle mulige andre saker enn sosial dumping, arbeidsinnvandring og HMS. Til dem av dere som strever med liknede problemstillinger vil jeg si: Stå på, resultatene kommer. Ting snur, det viser seg om en tør å stå rakrygget mens det blåser rundt en. Til slutt vil jeg få lov å takke SAFE. En stor takk til dere alle som har hjulpet oss i denne perioden!

En vanskelig bedrift

Frøde Roberto Rettore er klubblleder i NSL og har liknede saker å stri med som Morten Halland. Problemene dreier seg både om de tekniske og tariffmessige rettighetene og de helsefarlige stoffene. - De tar stadig vekk fra oss rettigheter som vi har hatt tidligere, sa Rettore. Når vi tror at vi har vunnet en sak, kommer det en ny med en gang. Alle saker må vi slåss for. Vi får ingen ting gratis. Rettore er blitt en av de store medlemsplukkerne i SAFE. Han er typen som får telefoner fra folk som ønsker å melde seg inn, til alle døgnets tider. - Vi begynte med fem medlemmer i juni i fjor. Nå er vi 92, fortalte han til stor applaus fra salen. Frøde Rettore ble nytt medlem i forbundsstyret, og etter hva vi ble fortalt, dukket det opp tre, fire nye

medlemmer mens han satt til bords på sin første middag sammen med det nye forbundsstyret.

Kjemisk helsefare

Halvor Erikstein, yrkeshygieniker i SAFE, har jobbet med temaet kjemisk helsefare og arbeidsmiljø i en årrekke. Sveising, brenning, sliping og skjæring er stikkord som fører seg inn i rekken av helsefarlige utfordringer som ansatte i oljeindustrien står ovenfor. Gjennom blant annet avisa Dagbladet sine avisartikler, har det norske folk fått rullet opp en oljeskandale som få trodde var mulig. Toppen av et isfjell, sies det, og dette er neppe noen er overdrivelse. Erikstein viste ved hjelp av et grundig powerpointpresentasjon hvilke kjemiske stoffer det er snakk om, hvilke former for skader en får, og en status over situasjonen. - Nå hogges det for fullt på Ekofisk. Snart har vi Statfjord senfase med ombygginger for over 13 milliarder kroner. Er det noen som tror at det vil skje uten varmt arbeid? Arbeidstilsynet hevder oljeindustrien fraskriver seg ansvaret for skrotingen av sine gamle oljeplattformer. Tilsynet slår alarm om det de karakteriserer som en farlig og risikofylt bransje.

Prosjekt trenger støtte

Erikstein fortalte også om Haukeland-sprosjektet ”varmt arbeid” som mangler økonomiske midler for å kunne fullføres og ikke får nok støtte fra industrien.

- Både leger, forskere og organisasjoner står nå åpnet fram og forteller om manglende vilje til å ta problemene i industrien på alvor. Selv om skadene etter eksponering har vært kjent i en årrekke, later fortsatt oljeselskapene som om de ikke eksisterer.

Det kan se ut til at fagbevegelsen har et drøyt stykke vei å gå før HMS har fått nødvendig fokus!

SAFE har lagt ut presentasjonene fra Furre og Erikstein på www.safe.no

Tre av de skadde arbeiderne som har stått fram i Dagbladet, Jan T. Biktjørn og Jan Erik Tandberg fra ConocoPhillips og Harry Steigler Brevik, Statoil, fikk blomster fra SAFE.

Foto til venstre:
Vi gir oss ikke uten kamp! Bjørn Tjessem, 1.nestleder i SAFE er overbevist av Oddleiv Tønnessen sin styrke.

Foto til høyre:
En dyktig og effektiv ordtyrer gjennom hele kongresen, Arne Kjølborg.

Nedleggelse av Norferm, tragisk for lokalsamfunnet

Tekst Gunn Kristoffersen **Foto** Tom Haga og Mette Møllerop

- Bioproteinfabrikken som Norferm driver på Tjeldbergodden er unik og viser hvilke muligheter som finnes når det gjelder å ta gassen i bruk industrielt, sier Vegard Torset, leder i SAFE-klubben på Tjelbergodden.

Nedleggelse av Norferm, tragisk for lokalsamfunnet

- Bioproteinfabrikken som Norferm driver på Tjeldbergodden er unik og viser hvilke muligheter som finnes når det gjelder å ta gassen i bruk industrielt, sier Vegard Torset, leder i SAFE-klubben på Tjelbergodden.

- Norferm har siden anlegget ble bygd overvunnet en rekke tekniske utfordringer for å komme dit de er nå med stabil høy produksjon. Det er derfor sørgelig at det er manglende godkjenninger fra EU som blir den avgjørende faktoren for videre drift. Selv om driften av anlegget innstilles nå bør eierne av Norferm, Statoil og DuPont, fortsette jobben med å få innhentet godkjenninger fra EU og ha som en klar målsetning å få anlegget i drift igjen en gang i fremtiden.

For industristedet Tjeldbergodden er dette en solid nedtur. Etableringene som kom som ringvirkninger ved byggingen av metanolfabrikken forsvinner. Først ble anlegget til Norway Marine Culture som

benyttet kjølevannsreturen fra metanol-fabrikken til fiskeoppdrett, lagt ned. Nå skal Norferm innstille. Dette medfører tap av mange viktige arbeidsplasser for distriktet og optimismen som tidligere rådet har avtatt betraktelig.

- Hvis Tjeldbergodden skal være et robust industristed også i fremtiden må den utviklingen vi nå ser snu, sier Torset.

Statoil har søkt om konsesjon for bygging av et 850 MW gasskraftverk i kombinasjon med en utvidelse av metanolanlegget på 35 prosent og svaret på denne søknaden er ventet i løpet av høsten. Betingelsene som blir satt i konsesjonen og politikernes handlekraft i forhold til diskusjonen om CO2-håndtering blir avgjørende for om denne utbyggingen kan realiseres.

- I denne situasjonen er det veldig positivt at Statoil tar ansvar og vil jobbe aktivt for å skaffe de Norfermansatte nye jobber i Statoil-systemet. De ansatte får nå anledning til å benytte Statoils interne stillingsmarked og PO-funksjonen i Statoil vil stille ressurser til disposisjon for å

hjelpe disse i tiden fremover. Dette skal Statoil ha honnør for. En får bare håpe at velviljen fortsatt er til stede når nyhetens interesse er over og oppmerksomheten fra media og andre avtar, sier Vegard Torset. .

Hvor energien foredles

Tekst og foto: Mette Møllerop

Uten landanleggene var ikke oljen mye verd. Her raffineres råoljen og sendes ut som en del av ”maskineriet” som får vår moderne verden til å gå rundt.

Det største raffineriet i Norge finnes på Mongstad utenfor Bergen. I europeisk målestokk ligger Mongstad midt på treet. Eier er Mongstad Refining, hvor Statoil eier 79 prosent og Shell 21 prosent. All råoljen som kommer til Mongstad, har sin opprinnelse i Nordsjøen. Oljen kommer i digre tankbåter til havna på anlegget. Dette havneanlegget er Norges største anlegg målt i tonnasje og Europas største oljehavn, men som havn nummer to etter Rotterdam.

Mongstad har også en råoljeterminal som kan huse i underkant av 10 millioner fat olje.

Først og fremst drivstoff

Hovedproduksjonen på Mongstad dreier seg om drivstoff i forskjellige former. Det er bensin, diesel, flybensin og lette petroleumsprodukter. Sammen med produksjonen på Slagen, produseres det nok drivstoff til å dekke det norske forbruket tre- fire ganger. I tillegg til drivstoff, produseres også petrolkoks som brukes som råstoff til anodeproduksjon i norsk aluminiumsindustri.

Størstedelen av Mongstads produksjon eksporteres og Europa tar i mot

brorparten av eksporten.

Anlegg fra 70-tallet

Mongstad-raffineriet ble bygget tidlig på 70-tallet og har hatt flere ombygninger, utvidelser og nybygg i løpet av de drøyt 30 årene som har gått. Utvidelsene har både bedret produksjonskapasiteten og tilfredsstilt kravene til EU sine forskjellige spesifikasjoner.

Høsten 1999 startet det opp et anlegg for våtgass og kondensat til propan, butan og nafta. Våtgassen og kondensatet kommer fra Oseberg, Troll og Kvitebjørn. Mongstad har også mottaksanlegg for tre sjøgående rørledninger, en for våtgass og kondensat fra Kollsnes og Sture i Hordaland, en råoljeledning fra Troll B og en fra Troll C. Også Kvitebjørn er knyttet til rørleningsnettet via Troll.

Kompetansesenter

Statoil har et produktkompetansesenter (PKS) med laboratorium innen drivstoff-, analyse- og koksteknologi plassert på Mongstad. Her utføres blant annet viktige forsknings- og utviklingsoppgaver. Da den nye blyfrie bensinen kom, hadde PKF-ansatte forsket på dette i lengre tid. Det

var også slik at folk kunne stille bilene sine til rådighet som forsøkskaniner og prøve ut den nye bensinen. Det eneste PKF stilte som betingelse, var at bilene ble innlevert en gang i uka til test. Det var flere som kjørte rundt med gratis bensin i den perioden.

Naturomgivelser

Som de fleste av landanleggene ligger også Mongstad naturskjønt til, med et rikt fugle- og dyreliv som nærmeste naboer. Når en sier nærmeste naboer, er det også mer enn bokstavelig ment, ettersom blant annet hjorten holder seg innenfor gjerdene rundt Mongstad. Mongstad har fått sin egen dokumentarfilm om sine naturlige naboer og ”beboere” og her har hjortestammen hovedrollen. Filmen har fått navnet ”Det ufrivillige reservatet”.

Prifoil på Monstad

På kontor med utsikt til sjø og fjell og anlegget nesten rett under vinduet, sitter den heltidsansatte nestlederen i Prifoil på Mongstad, Jan Eirik Feste. Feste forteller at de fleste som jobber her oppe, finnes i produksjonen, men at en har flere ansatte i terminalen, på kaien, i vedlikehold, folk som laster om, og folk i administrasjon, kontor, forpleining og lignende. I tillegg har anlegget sin egen brannstasjon og laboratoriet har sine ansatte. I det store og hele er det svært

Presentasjon av landanleggene
på ESSO Slagentangen,
Tjelbergodden, Kårstø og Snøhvit
kommer i nummer 1-06 av
SAFE Magasinet

mange funksjoner som skal fylles for at anlegget skal drives forsvarlig. Hvor mange ansatte er det totalt? - Av Statoilansatte er det drøyt 500, men i tillegg kommer 300 - 400 fra leverandør-industrien. Noe mer nøyaktig tall har jeg dessverre ikke, for som du forstår, varierer antallet hos underleverandørene.

Bra HMS-resultater

I 2004 arbeidet Statoil Mongstad med arbeidsprosessene for å sikre at disse var i samsvar med ISO-standardene for kvalitet- og miljøstyring. Anlegget er nå sertifisert, og det samme er havneanlegget som er oppgradert til å møte de sikrings-titakene som den såkalte ISPS-koden tilsier. Forkortelsen står for Internasjonalt regelverk om sikkerhetstiltak på skip og i havneanlegg. Feste bekrefter at HMS-standarder er god. - Vi har ikke mye negativt å vise til her. Selv om det selvfølgelig kan være noen problemer en gang i blant, er det for bagateller å regne. Hva er eventuelle problemområder?

Her som de fleste steder som kjører skift, er søvnproblematikken en viktig sak. Når vi jobber i et samfunn som går 24 timer i døgnet, er det klart at skiftproblemene rammer de fleste, spesielt når folk begynner å dra på årene. Når det er sagt, må jeg legge til at vi har en avtale som skiller seg fra den andre har. Ledelsen mener vi ligger på et lavere timetall. Vi ser det ikke slik, dessuten har vi en avtale med bedriften som vi forholder oss til. Så de får si hva de vil.

Utenfor SAFE

Jan Eirik Feste og de aller, aller fleste Prifoilmedlemmene på Mongstad har valgt å bli i Prifoil og Parat. Hvorfor ikke SAFE? - Jeg ser ikke noen grunn til å skifte forbund. Vi har et godt apparat i Parat, med advokat, med de ordninger og den hjelpen vi har behov for. I fjor fikk vi også lokalkontor her i Bergen. Nå har region vest to kontorer, ett i Bergen og ett i Stavanger. Ser du noen positive sider med SAFE som organisasjon?

- Nei, jeg gjør ikke det. De samtalene vi har hatt med SAFE og med Parat, har ikke gitt meg noen grunn til å skifte mening. Hva med styrking av oljesektoren? - Jeg ser ikke noe stort behov for det. Vi har hele tida fått det vi har behov for gjennom Parat og YS. Det viktigste i en organisasjon er hva du gjør for det enkelte medlem. Store politiske fanesaker er mindre viktig for enkeltmedlemmene. Vi skal være i ryggen på medlemmene, det er det viktigste. Når du nevner felles interesser med oljesektoren, er det og nødvendig å nevne at felles interesser og problemstillinger har vi med organisasjonene i Parat og. Ikke minst gjelder det skiftproblematikken. Dessuten har vi fortsatt samarbeidet i YS i Statoil. Det samarbeidet går veldig bra og det skal vi fortsette med.

Tilbake i jobb

Feste er for tiden vikarierende heltidstillitsvalgt for Terje Svennes som har permisjon. I februar er det nyvalg, og da vet han ikke helt hva som skjer. - Egentlig skal jeg tilbake i jobb i

Jan Eirik Feste, tillitsvalgt på heltid i Prifoil

prosessen. Jeg er prosessstekniker og har arbeidsplassen min i kontrollavdelingen. Det betyr at jeg inspiserer anlegget, har ansvar for vedlikehold som jeg enten utfører selv eller sørger for at andre utfører. Er det ok å gå tilbake til en vanlig jobb? - Ja det regner jeg da med. Jeg har en jobb jeg trivs godt med. Prifoil på Mongstad har ni tillitsvalgte i styret. Det inkluderer en datatillitsvalgt og en vara. Vi har og avdelingstillitsvalgte, en per skift, men bare en på heltid. Totalt er det tre på heltid her oppe, en fra oss, en fra

LO og en HVO. **Ti prosent lærlinger** 30 til 40 ungdommer er i lære på Mongstad. Det er Statoilpolitikk å rekruttere unge, og både jenter og gutter har for tida lærling-kontrakt. - Målsettingen til Statoil er at lærlingene skal utgjøre ti prosent av arbeidsstokken, om de klarer det til enhver tid, er jeg ikke sikker på. Trives de? - Ja det gjør de. Vi hører bare positive tilbakemeldinger. I tillegg til lærlingene har vi utplasserte elever fra Knarvik

videregående skole. Vi har en avtale med skolen og den fungerer veldig bra. Ser dere elevene igjen senere? - Ja, de aller fleste. Selv om noen havner i andre selskap eller i Nordsjøen, blir de i bransjen. Det betyr vel en del for lokalmiljøet dette? - Ja det er klart det gjør. Ikke bare for elever og lærlinger, men for industri og handel, og for utbygging av veinettet. Statoil er viktig for distriktene og for lokalsamfunnene. Selskapet var viktige før da det startet opp, og det er like viktig i dag, sier Jan Eirik Feste.

En liten båt i Mongstadmålestokk

En halv liter brus

- får en 13 åring i seg daglig i gjennomsnitt

En halv liter brus inneholder 25 sukkerbiter. Undersøkelser viser at barn som spiser mye frukt, spiser mindre sukker.

SPIS MER FRUKT OG GRØNNSAKER!

Visste du at det er 25 sukkerbiter i en halvliter brus?

Drikk du mye brus, får du i deg mye sukker uten at du blir mett av den grunn. Dermed er det lett å fylle på med ekstra kalorier, og resultatet kan bli overvekt.

Det finnes ingen positive helseeffekter av sukker. Sukker tapper faktisk kroppen for viktige mineraler og vitaminer. Høyt sukkerinntak øker også risikoen for at man blir overvektig. Overvekt øker igjen faren for sykdommer som diabetes, hjerte- og karsykdommer, visse kreftformer og leddplager og belastnings-lidelser. Undersøkelser viser også at mye sukker svekker immunforsvaret og gjør deg mer utsatt for infeksjoner.

Sukker gjør deg slapp

Du oppnår raske helsegevinster dersom du reduserer sukkerforbruket, blant annet vil blodsukkeret bli jevnere. Noen syns de trenger sukker for å få energi i hverdagen. Matvarer med mye sukker, for eksempel brus, gir rask energi, men det varer ikke lenge. Blodsukkeret stiger riktignok raskt, men det synker igjen like raskt og du blir fort slapp og trøtt igjen. Derfor er det bedre å spise mat som ikke gir store utslag på blodsukkeret, men gir en jevnere energitilførsel. Mat som gir langsam og jevn energi er for eksempel grovt brød, kornprodukter, bønner og grønnsaker.

Verdensmester i brus

Norge ligger på verdenstoppen i brusdrikkning. Vi drikker i gjennomsnitt 115 liter per år, av dette er 85 liter brus med sukker. Bare amerikanere og irer drikker mer brus enn oss nordmenn. Vi spiser også mye mer sjokolade og sukkerholdig godteri enn før, omsetningen er tredoblet fra 1960, fra 4 kilo i året til 13 kilo i året.

Overvekt et økende problem

En grunn til at vi blir stadig mer overvektige er at hverdagsaktiviteten har gått ned. Bil og andre tekniske hjelpemidler forenkler hverdagen og gjør at vi beveger oss mindre.

Et stort forbruk av brus, saft og godteri antas å være en annen grunn til den økende overvekten. Hvis man går opp i vekt, må man enten forbruke mer energi eller spise mindre for å gå ned igjen. For mange med en stillesittende hverdag vil det være nødvendig med fysisk aktivitet flere ganger i uken for å beholde en sunn kroppsvekt. Fysisk aktivitet og et sunt kosthold kan redusere overvekt og dermed minske risikoen for kreft og en rekke andre sykdommer.

Frukt og grønt beskytter cellene våre

Undersøkelser viser at de som spiser mye frukt og grønnsaker, får i seg mindre sukker fordi de spiser mindre søtsaker. Frukt og grønt er viktig fordi det inneholder mange stoffer som virker positivt på kroppen.

Sannsynligvis er det de såkalte antioksidantene som har den gunstige forebyggende effekten mot kreft og andre sykdommer. Kreftforskning viser at et høyt inntak av frukt og grønnsaker per dag alene kan redusere kreftrisikoen med 20 prosent, dvs. at hvert femte krefttilfelle kan forebygges. Hvis vi i tillegg mosjonerer regelmessig og unngår overvekt, kan vi redusere risikoen med 30-40 prosent.

Spis frukt og grønnsaker hver dag – gjerne til hvert måltid og som mellommåltid. Frukt, bær, urter og grønnsaker inneholder rikelig med antioksidanter som reparerer skader på cellene og senker risikoen for å utvikle sykdom.

Skrukork en trussel mot tennene

Mye sukker og dårlig tannhelse henger dessverre også sammen. I tillegg til hull, skader brus også emaljen på tennene. Skrukorken på brusflaskene bidrar til at mange smådrikker på brus utover dagen, og dette gjør tennene spesielt sårbare for syreskader.

Drikk vann!

Drikk vann – kroppen trenger mye vann, men ikke sukker. Vann renser kroppen for avfallsstoffer, og holder væskebalansen oppe. Prøv å skjær opp sitron, agurk eller gulrøtter og legg i vannmugga. Det ser flott ut og gir en frisk smak.

Tips når du skal ta med deg vann ut: fyll en flaske halvfull med vann og sett den i fryseren om kvelden. Dagen etter tar du den med deg når du går på jobb. Fyll på mer vann, og du har iskaldt friskt vann i mange timer.

Medlemsfordeler

Foto Tom Haga

Hva får du igjen for medlemskapet?

- Du blir en del av SAFE, energiansattes egen organisasjon.
- Du får direkte innflytelse på dine sosiale og lønnsmessige arbeidsforhold.
- Du får nødvendig juridisk hjelp i ditt arbeidsforhold og juridisk telefon service i andre saker.
- Du får frivillig forsikringstilbud.
- Du får gode vilkår i Gjensidige-bank.
- SAFE avholder jevnlig ulike typer kurs og konferanser.
- Medlemsbladet SAFE magasinet sendes automatisk til din hjemmehadresse.

Grasrotorganisasjon

Du blir en del av energiansattes egen organisasjon hvor medlemmene utvikler og leder organisasjonen. SAFE betegner seg som en "grasrotorganisasjon". Selv om forbundsstyre og arbeidsutvalg står for den daglige driften, er det medlemmene som i siste instans kan avgjøre kursen gjennom uravstemning. Medlemmene er dermed organisasjonens øverste myndighet. Nest øverst står kongressen som velger organisasjonens ledelse, peker ut prioriterte arbeidsområder og foretar nødvendige endringer av SAFE sine lover og målsettinger.

Kunnskap = styrke

Ute på arbeidsplassene har klubber og tillitsvalgte ansvaret for å ivareta

medlemmenes interesser. Disse deltar i møter, kurser og seminarer etter behov. Vårt mål er at alle SAFE sine tillitsvalgte skal være godt skolerte og holdes faglig oppdaterte, slik at de kan imøtegå hverdagens utfordringer. Vi ønsker også at medlemmene deltar på kurs og seminarer. En organisasjon med faglig oppdaterte og kunnskapsrike medlemmer er en sterk organisasjon.

Innflytelse som medlem

Du får direkte innflytelse på dine sosiale og lønnsmessige arbeidsforhold. SAFE oppfordrer klubbene, tillitsvalgte og medlemmene til å holde møter lokalt, slik at lønn og saker som har tariffmessig betydning kan diskuteres, fremmes som forslag og derigjennom bidra til forbedring av tariffavtalen. Det holdes felles tariffkonferanse hvor alle klubber/foreninger er representert. I tillegg til den tariffmessige biten, blir organisasjonen bedre kjent med hverandre og får en god innsikt i de tariffmessige problemstillinger hvert enkelt tariffområde måtte ha. Det styrker samholdet i organisasjonen.

Juridisk bistand

Etter anbefaling fra din klubb tilbyr SAFE advokatbistand i saker knyttet til ansettelsesforhold med videre. Har du spørsmål/problemer vedrørende ditt arbeidsforhold? Kontakt klubben for bistand. Ved behov vil SAFE sine advokater

bistå i saken, selvsagt vederlagsfritt. SAFE har en samarbeidsavtale med Advokatfirma Vogt & Wiig AS om behandling av yrkesskadesaker for medlemmene. Firmaets personskadeavdeling har lang erfaring i behandling av alle typer personskadesaker for skadelidte. Ta kontakt med advokatene i SAFE for videre henvisning. Du kan også kontakte firmaet direkte på telefon 22 31 32 00. Bergsjø eller Vidhammer er dine kontakter i firmaet. Bistanden er i utgangspunktet gratis for medlemmene.

Gratis juridisk telefonservice i saker av "privat karakter":

SAFE har inngått avtale med Advokatene Eldhuset, Nygaard, Ronold & Maaland vedrørende gratis juridisk telefonservice for medlemmer i SAFE. Medlemmene kan ringe i kontortiden mellom kl. 08.00 – 16.00. Ta kontakt på telefon 51 89 86 00. Ytterligere advokathjelp tilbys for kr 300 for første halvtime, deretter kr 1050,- pr time. 25 prosent merverdiavgift kommer i tillegg.

Før du ringer, ha følgende klart:

- medlemsnummer i SAFE (du finner det på baksiden av SAFE magasinet eller gamle OFSA)
- alle dokumenter i saken.

Du får et godt forsikringstilbud i SAFE/YS forsikringene. Forsikringene er et tilbud og

baseres på frivillighet. Ingen forsikringer er derfor inkludert i SAFE kontingenten, med unntak av grunnforsikring i SAFE som gjelder fra 01.01.03. Avtalen er lagt ut i SAFE arkiv.

www.safe.no/dokumenter/ACFA506.doc

www.safe.no/dokumenter/ACFA502.doc

Som medlem av SAFE har du tilgang til bank- og forsikringsavtalen og de tilbud som er forhandlet frem mellom YS og Gjensidige. Les mer på om medlemsfordelene hos Gjensidige og YS Unique – egen konto for YS-medlemmer.

REGLER FOR MEDLEMSKAP

Aktivt medlemskap:

Aktivt medlemskap gjelder fra du melder deg inn til den dag du melder deg ut. For å være aktiv medlem må du betale kontingenten hver måned, hvis ikke annen melding er gitt til SAFE. Dersom du er deltidsansatt og betaler redusert (1/2) kontingent til forening/klubb, betaler du tilsvarende redusert kontingent til SAFE. Forhold som nevnt i § 14.6 kan også innvilges redusert kontingent.

Overføring av medlemskap:

Hvis du skifter arbeidsgiver husk på å gi SAFE og klubben din melding om at medlemskapet skal overføres, slik at vi får

gjort de nødvendige rutiner i forbindelse med opprettholdelse av ditt medlemskap.

Fritak for kontingent

Etter §14.5 kan du for kontingent dersom dokumentasjon foreligger ved følgende forhold:

- a) arbeidsløshet
- b) verneplikt,
- c) skole/kurs, utdanningstid uten lønn
- d) permittering uten lønn
- e) lærlingkontrakt

Passivt medlemskap:

I henhold til SAFE vedtektene § 14.6 kan du søke midlertidig om passivt medlemskap dersom dokumentasjon foreligger ved følgende forhold:

- a) pensjonering
- b) uførhet
- c) attføring
- d) støttemedlemskap

Du betaler da kr. 300,- pr. år i kontingent. Blir du sykemeldt skal trygdekontoet sørge for at trekket blir vedlikeholdt. Det er arbeidsgiver som skal gi beskjed om dette til trygdekontoet ved oversendelse av inntekts- og skatte-opplysninger. Den enkelte bør imidlertid påminne sin arbeidsgiver om å melde fra om dette. Kontingent til SAFE fastsettes av kongressen/landsmøte.

51

SAFE
Svarsending 7112
0096 Oslo

Jeg melder meg herved inn i **SAFE**

Navn: _____

Adresse: _____

Postnummer/ Sted: _____

Tlf.: _____ Fødsel- og personnr. (11 siffer): _____

E-mail adr.: _____

Arbeidsgiver: _____

Arbeidssted/arbeidsplass: _____ Stilling: _____

Lærling f.o.m.: _____ t.o.m.: _____

Fast ansatt ☐ Vikar ☐

Jeg aksepterer at arbeidsgiver foretar månedlig trekk av fagforeningskontingenten.

Jeg melder meg herved ut av forbund: _____

For å ivareta mine medlemsbetingelser samtykker jeg i at OFS utleverer nødvendige opplysninger om min fagforeningstilknytning til OFS/YS samarbeidspartnere.

Dato: _____ Signatur: _____

BRUK BLOKKBOKSTAVER. SKRIV TYDELIG. IKKE BRUK FORKORTELSER.

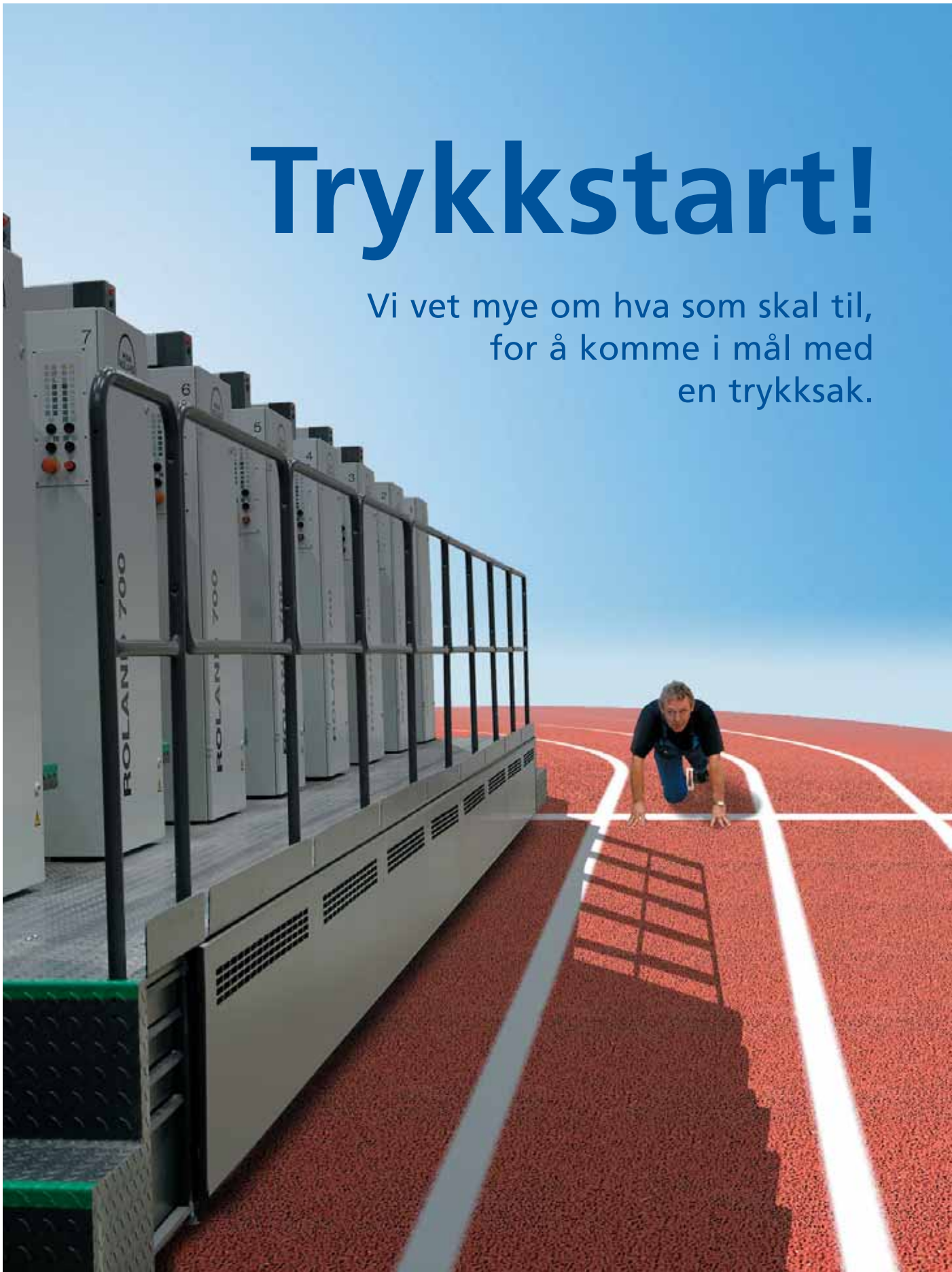
SAFE – Sammenslutningen av fagorganiserte i energisektoren
Besøksadresse: Engelsminnegt 24, 4008 Stavanger
Postadresse: Postboks 145 - 4001 Stavanger
Telefon: 51 84 39 00. Telefaks 51 84 39 40
www.safe.no

Et rettferdig arbeidsliv!

Trykkstart!

Vi vet mye om hva som skal til,
for å komme i mål med
en trykksak.

KAI HANSEN
FØRST OG FREMST - TRYKKERI

Trykkerigården - Hillevågsveien 14 - 4016 Stavanger - Telefon 51 90 66 00 - Telefaks 51 90 66 35 - www.kai-hansen.no

Yrkesskader – krav til bevis

Dersom du skal søke om yrkesskadeerstatning lønner det seg å holde jevnlig kontakt med lege. Slik sikrer du bevisene i skadesaken.

En arbeidstaker som kommer til skade i sitt yrke kan kreve skaden godkjent av trygdekontor som yrkesskade. Videre kan man kreve oppgjør for yrkesskaden etter lov om yrkesskadeforsikring, alternativt etter reglene i hovedtariffavtalen.

I saker hvor det er liten tvil om årsakssammenhengen mellom skaden i arbeidet og påfølgende helseplager, går oppgjøret som regel greit. I tilfeller med mer kompliserte årsaksforhold blir saken gjerne oversendt til advokat. Etter vår erfaring bør SAFE`s medlemmer være klar over at det er viktig å sikre seg bevis for både skaden og den sammenhengen den har med utøvelsen av yrket.

Akutte symptomer

Det har gjennom rettspraksis utviklet seg krav til bevis for årsakssammenheng mellom skade og helseplager. Den medisinske spesialisten som skal utrede skaden, vil vurdere om det foreligger tilstrekkelige bevis for en slik årsakssammenheng.

For det første må det foreligge akutte symptomer fra den skadede kroppsdelen. Eksempelvis vil man ved nakkeskade forvente at det oppstår smerter innen et par døgn. Da er det viktig å sikre bevis for at plagene har kommet akutt.

Dette gjør man ved å kontakte lege eller annen behandler og sørge for at plagene blir nedtegnet i journal. Det er viktig at dette journalføres umiddelbart. Dersom det går uker eller måneder før journalføringen gjøres, har den ikke samme bevisverdi når skadelidte i ettertid hevder at plagene kom akutt.

For det andre må det foreligge såkalte brosymptomer fra den akutte fasen frem til en senere kronisk fase. Med brosymptomer menes sammenhengende plager fra det tidspunktet skaden skjedde og i tiden som følger.

Dersom det ikke jevnlig journalføres at plagene er vedvarende vil det bli vanskeligere å sannsynliggjøre at plagene har vært tilstede hele tiden. Dersom man ikke går til lege på mange måneder, vil man bevismessig ha en vanskeligere sak. Det samme gjelder hvis man går til lege for andre plager, uten å få journalført de plagene som er relatert til yrkesskaden.

Oppsøk lege jevnlig

Ikke alle oppsøker legen eller andre behandlere like ofte. Noen tar sjelden kontakt med legen fordi man forventer at plagen går over av seg selv.

Skadede som går jevnlig til lege, og får plagene journalført, står sterkere bevismessig enn den som forsøker å håndtere plagene selv.

Slik den bevismessige situasjon er både i retts- og medisinsk praksis, lønner det seg for den skadelidte å holde jevnlig kontakt med egen lege og sikre bevisene i sin skadesak.

Mitt råd til skadelidte i yrkesskadesaker er derfor å sikre bevis for årsakssammenhengen ved å holde jevn kontakt med legen.

Bistår SAFE

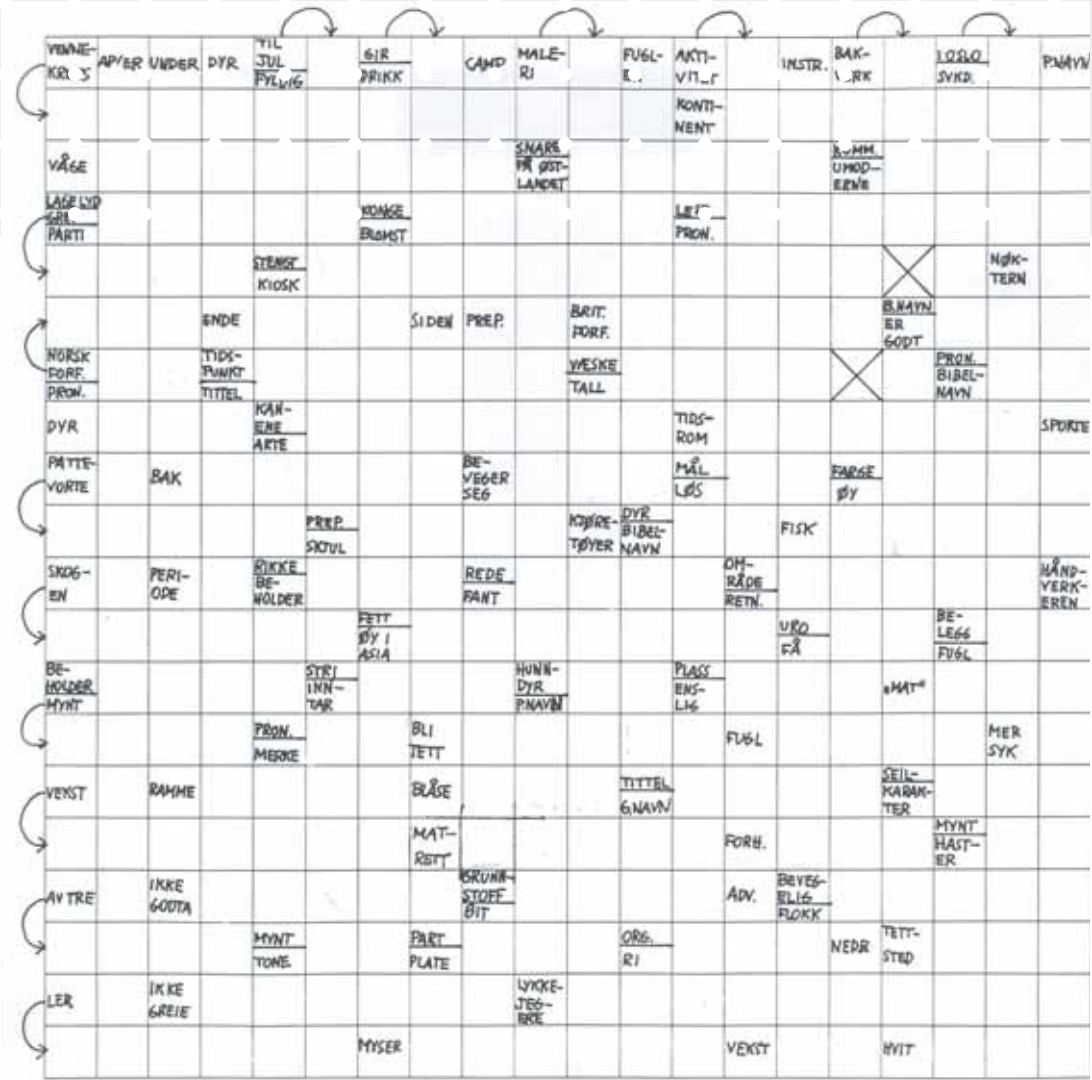
Vogt & Wiig Advokatfirma har en samarbeidsavtale med SAFE vedrørende yrkesskader og bistår SAFE`s medlemmer som har kommet til skade i yrket. Advokatene i Vogt & Wiig har spesialisert seg på erstatningsrett etter yrkesskader og tilbyr SAFE`s medlemmer juridisk bistand. Utgifter til advokat dekkes som hovedregel av forsikringsselskapet.

En nærmere orientering om samarbeidsavtalen mellom SAFE og Vogt & Wiig Advokatfirma kan fås ved hendelse til advokat Øyvind Vidhammer i Vogt & Wiig, eller Advokat Birgitte Rødsæther i SAFE.

Nærmere opplysninger om firmaet finner du her: www.vogtwiig.no eller www.personskadeadvokat.no.

Kryssord

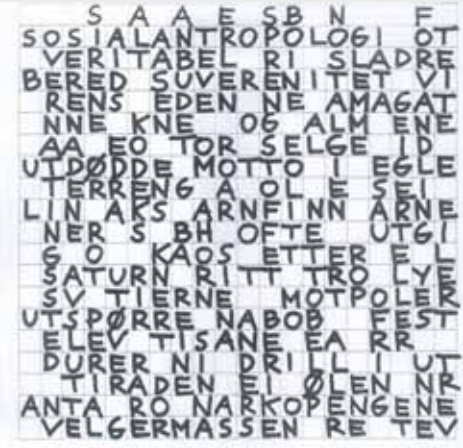

Send løsningen på kryssordet inn til SAFE, PB. 145 - Sentrum, 4001 Stavanger, innen 1. februar, og merk konvolutten “Kryssord”. Riktig løsning på kryssordet i nr. 3 kommer i SAFE magasinet o2

Navn: _____
Adresse: _____

Løsning og vinnere av forrige nummers kryssord

Riktig løsning:
Tor Henning Sæstad,
Løyningsveien 50,
4370 Egersund

Porto betalt
ved innlevering
p.p.
Norge/Norvège

B-BLAD/B-EQONOMIQUE

Returadresse
SAFE
Postboks 145
Sentrum
4001 Stavanger

Medlemsblad for sammenslutningen av fagorganiserte i energisektoren. **Nr 2 Desember 2005**

LEDERE	Terje Nustad Bjørn Tjessem Roy Erling Furre	Leder. Telefon 51 84 39 01/909 07 332. E-post: terje@safe.no 1. nestleder, Tariff. Telefon 51 84 39 02/900 42 387. E-post: bt@safe.no 2. nestleder, HMS. Telefon 51 84 39 03/975 61 889. E-post: roy@safe.no
SAFE TARIFF	Kari Bukve Siegfried Bischler	Org. sekretær, Tariff. Telefon 51 84 39 10. E-post: kari@safe.no Org. sekretær, Tariff. Telefon 51 84 39 31. E-post: sb@safe.no
SAFE ADMINISTRASJON	Torill Lorentzen Mette Møllerop Lene Rygg Anita Fløisvik Margrethe Stole	Kontorleder/Økonomi. Telefon 51 84 39 07. E-post: torill@safe.no Redaktør SAFE magasinet, informasjonsansvarlig. Telefon 51 84 39 09/957 35 710. E-post: mette@safe.no Adm.medarbeider, Sentralbord, forsikring, medlemsregister. Telefon 51 84 39 00. E-post: lene@safe.no Adm.medarbeider, Adv.sekretær, systemansvarlig. Telefon 51 84 39 06/986 09 337. E-post: anita@safe.no Adm.medarbeider, Adv.sekretær, systemansvarlig. Telefon 51 84 39 06. E-post: margrethe@safe.no
SAFE JURIDISK	Bent Endresen Birgitte Rodsæther	Advokat. E-post: bent@safe.no Advokat. E-post: br@safe.no
SAFE HMS	Halvor Erikstein	Org. sekretær/Yrkeshygieniker. Telefon 51 84 39 21. E-post: halvor@safe.no